



SHÁRMHAITHEAS

NUÁLAÍOCHT

CRUITHAITHEACHT



TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2008





Comisiún Forbartha an Iarthair
Teach Dillon, Bhelach an Doirin,
Co. Ros Comáin, Éire.

Fón: +353 (0) 94 9861441

Facs: +353 (0) 94 98671443

Ríomphost: info@wdc.ie

Suíomh Gréasáin: www.wdc.ie www.LookWest.ie

ÁBHAR

Brollach an Chathaoirligh	2
Tuairisc an Phríomhfheidhmeannaigh	4
■ Réamhrá	7
■ Roinn 1: Forbairt Chothromúil Réigiúnach	11
■ Roinn 2: An Réigiún a Chur Chun Cinn	23
■ Roinn 3: Forbairt Tuaithe	27
■ Roinn 4: Ciste Infheistíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair	33
■ Roinn 5: Seirbhísí Corparáideacha	35
■ Aguisíní	
Aguisín 1	40
Aguisín 2	41
Aguisín 3	42
Aguisín 4	43
■ Ráitis Neamhiniúchta Airgeadais 2008	45
■ Giorrúcháin	64

BROLLACH AN CHATHAOIRLIGH

Tá dul chun cinn suntasach déanta ag Réigiún an Iarthair le roinnt blianta anuas. Táim aireach áfach agus tuarascáil bhliantúil Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) don bhliain 2008 á cur i láthair agam gur bliain dúshlánach a bhí inti.

Léiríonn taithí idirnáisiúnta gur féidir le réigiún a bheith ina n-innill forbartha le haghaidh gheilleagair náisiúnta. Tá Réigiún an Iarthair lán le hacmhainní nádúrtha, agus dá ndéanfaí iad a fhorbairt go hiomlán, d'imreoidís páirt thábhachtach i dtéarnamh gheilleagrach náisiúnta. Cuireann Creat an Rialtais um Athnuachan Eacnamaíoch Inbhuanaithe *Cur le Geilleagar Stuama na hÉireann*, fócas láidir ar smaointe, ar nuálaíocht agus ar na deiseanna atá sa gheilleagar glas. Is seo réimsí a bhfuil acmhainneacht suntasach ag an réigiún iontu. Cuireann Réigiún an Iarthair sárchaighdeán saoil ar fáil, tá sé tarraingteach do dhaoine cruthaitheacha agus nuálaíocha, tá lucht saothair oilte agus cuid den toilleadh giniúna fuinnimh in-athnuaite is fearr san Eoraip ann.

Beidh tiomantas rialtais leanúnach d'fhorbairt chothromúil réigiúnach bunúsach chun a chinntiú go mbainfidh an réigiún amach an acmhainneacht seo agus chun cur le fás náisiúnta. Beidh ról lárnach le himirt ag Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC), mar an ghníomhaireacht atá freagrach as forbairt shóisialta agus gheilleagrach an réigiúin a ghlacadh agus a chur chun cinn.

Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) ag díriú a n-iarrachtaí eagraíochtúla sa tréimhse pleanála straitéiseacha 2007-2009, ar na príomhréimsí sin ina gcreidimid; gur féidir lena láidreachtaí agus a saineolas tairbhe a thabhairt do Réigiún

an Iarthair agus don tír go ginearálta. Sonraíonn an tuarascáil bhliantúil seo a n-éachtaí le linn na dara bliana den Phlean Straitéiseach agus táim sásta gur imir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) páirt shuntasach chun todhchaí dearfach a chruthú do mhuintir Réigiún an Iarthair le linn na bliana 2008.

Tá cúig sprioc mar bhonn agus taca ag Plean Straitéiseach Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC):

- Cur le forbairt chothromúil réigiúnach trí oibriú chun a chinntiú go mbainfidh Réigiún an Iarthair amach a acmhainneacht iomlán le haghaidh forbairt gheilleagrach agus shóisialta.
- Na buntáistí le bheith i do chónaí, ag obair agus ag déanamh gnó i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn.
- Tacú le forbairt inbhuanaithe gheilleagrach agus sóisialta an gheilleagair tuaithe.
- Caipiteal riosca a chur ar fáil do ghnóthais bheaga agus mheánacha (SMEs) agus d'fhiontair shóisialta.
- Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil agus éifeachtach.

Lean baill Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) lena dtiomantas don chaighdeán is airde i rialachas corparáideach a bhaint amach i gcomhréir le freagrachtaí na heagraíochta mar chomhlacht reachtúil le linn na bliana 2008. Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) i bhfeidhm na prionsabail dea-rialachais mar a leagadh amach iad i gCód Cleachtais le haghaidh rialú Comhlachtaí Stát agus iad dhá dhéanamh seo. Tá baill agus bainistíocht Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) tiomanta chun a chinntiú go bhfuil a ngníomhaíochtaí uile rialaithe ag na comaoineacha intuigthe sa Chód.

Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh leo seo uile a d'oibrigh agus a thug tacaíocht do Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) le linn na bliana 2008, go háirithe An tUasal Éamon Ó Cuív, T.D., an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, mo chomhghleacaithe sa Choimisiún agus iad sin uile a ghlac páirt sna painéil chomhairleacha éagsúla, sna ceardlanna agus sna seimineáir a cheadaigh do Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) a sainchúram a dhéanamh i gcomhpháirtíocht leis an earnáil phoiblí, phríobháideach agus phobail.

Ba mhaith liom an Príomhfheidhmeannach, Gillian Buckley agus an fhoireann uile a mholadh as ucht a ndíograis agus a n-éachtaí le linn na bliana 2008.



Michael Farrell
Cathaoirleach

TUAIRISC AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

Tháinig athrú ó bhonn ar an gcomhthéacs gilleagrach agus sóisialta ina bhfeidhmíonn Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) laistigh de le linn na bliana 2008 agus chuir sé seo dúshlán nua i láthair chun díriú orthu.

Bhreathnaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) riamh anall ar bhéim a chur ar neart agus acmhainní nádúrtha Réigiún an Iarthair,¹ a chaighdeán saoil, a chultúr agus a oidhreacht ar leith, comhshaol glan agus tallann agus cruthaitheacht a ndaoine, agus iad ag obair leis an rialtas agus daoine eile chun díriú ar easnaimh an réigiúin sa chaoi go mbeidh sé in ann páirt a ghlacadh go hiomlán sa gheilleagar náisiúnta.

Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) fóram ar fáil chun plé a dhéanamh ar na dúshláin a bhaineann le sprioc náisiúnta d'fhorbairt chothromúil réigiúnach a sheachadadh ag comhdháil d'ardleibhéal i mí Bealtaine 2008. Bhí sé soiléir óna cainteanna go mbraitheann ceapadh beartais ar bhonn fianaise ar thaighde iontaofa agus ar anailís, agus cuideoidh ár bhfoilsíú de réimse cuimsitheach staitisticí déimeagrafacha agus socheacnamaíocha do Réigiún an Iarthair ag úsáid sonraí ó Dhaonáireamh na bliana 2006 leis seo.

Cheadaigh an anailís ar shonraí an daonáirimh do Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) na ceantair saothair agus na pátrúin comaitéireachta atá ag bailte sa réigiún a aithint freisin, ag cur eolas fiúntach ar fáil d'fhostóirí ionchais, do

ghníomhaireachtaí forbartha, do údaráis áitiúla agus do sholáthraithe iompair.

Le hathrú sa staid gheilleagrach i dtreo deireadh na bliana 2008, scrúdaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) tionchar an lagtrá gilleagrach ar fhostaíocht agus ar dhífhostaíocht i Réigiún an Iarthair. Cruthaíonn struchtúr na fostaíochta sa réigiún, le spleáchas níos airde ar an earnáil phríomhúil, ar phoist thógála agus déantúsaíochta leochaileacht ar leith i lagtrá gilleagrach. Beidh sé seo mar dhúshlán mór do Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) agus do lucht déanta beartas sna blianta seo amach romhainn.

Lean Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) orthu sa bhliain 2008 ag leagan béim ar thábhacht infheistíocht chun feabhas a chur ar infreastruktúr rochtana an réigiúin: bóthar; iarnród; aer idirnáisiúnta; agus teileachumarsáid leathanbhanda. Cé go bhfuil srianta ar airgeadas poiblí, bainfidh infheistíocht in infreastruktúr Réigiún an Iarthair díbhinní suntasacha amach agus cuideoidh sé chun beartas an Rialtais ar fhorbairt chothromúil réigiúnach a sheachadadh.

Is dearbh riachtanas é infreastruktúr fuinnimh ardchaighdeán d'aon réigiún chun dul san iomaíocht go domhanda. Tá sé criticiúil ach go háirithe do Réigiún an Iarthair chun gur féidir leas iomlán a bhaint as a acmhainneacht fuinnimh

¹ Contaetha Dhún na nGall, Liatroim, Sligeach, Ros Comáin, Maigh Eo, Gaillimh agus an Clár.

in-athnuaite. Creideann Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) go gcuirfeadh leathnú ar an bpíblíne gáis nádúrtha Siar ó Thuaidh go mór le forbairt an réigiúin, chomh maith le tacú le giniúint in-athnuaite. Chuige sin, d'ullmhaíomar ráiteas mionsonraithe ar Staidéar Féidearthachta Gáis chuig an Iarthuaisceart, á choimisiúnú ag an Roinn Fuinnimh agus thugamar faoi obair bhreise chun tacú leis an gcás don infheistíocht seo.

Páirt bhunúsach de Phlean Straitéiseach Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) é cur chun cinn na buntáistí le bheith i do chónaí, ag obair agus ag déanamh gnó i Réigiún an Iarthair. Príomh-mheicníocht chun an teachtaireacht seo a sheachadadh é feachtas LookWest.ie. Léirigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) seacht bhfiontar dúchasacha an-rathúil a fheidhmíonn as Réigiún an Iarthair i gcomhpháirtíocht le húdaráis áitiúla an réigiúin sa bhliain 2008. Cuireann na fiontair seo le teachtaireacht LookWest.ie a fheidhmíonn go rathúil as Iarthar na hÉireann le rochtain ar líon saothair cumasach, costais níos ísle agus ardchaighdeán saoil. Faigheann an fechtas tacaíocht ón suíomh gréasáin LookWest.ie a ndearnadh uasghrádú uirthi sa bhliain 2008.

Mar gheall go gcónaíonn 68% de dhaoine an réigiúin i limistéir tuaithe, tá forbairt tuaithe lárnach i ngníomhaíochtaí Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC). Oibríonn Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) i gcomhpháirtíocht le daoine eile chun tionscadail nuálaíocha a chur chun cinn a d'fhéadfadh poist agus ioncam a chur ar fáil i limistéir tuaithe. Dhírigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) ar dhá earnáil le hacmhainneacht shuntasach do limistéir tuaithe sa bhliain 2008; fuinneamh in-athnuaite agus an earnáil chruthaitheach. Aithníodh an dá earnáil seo mar ghné chriticiúil de thodhchaí na hÉireann i

gCreat an Rialtais um Athnuachan Eacnamaíoch Inbhuanaithe *Cur le Geilleagar Stuama na hÉireann*.

Dá gcuirfí i bhfeidhm Straitéis Fuinnimh Adhmaid agus Plean Gníomhaíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC), chruthófaí 900 post coibhéis lánaimseartha roimh an mbliain 2020 agus sheachadfaí coigiltis de 619,000 tonna d'astuithe CO₂. Tugadh trí thionscadal chun críche faoin bPlean Gníomhaíochta le linn na bliana 2008.

Thug Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) faoi thaighde bonnlíne freisin ar an earnáil chruthaitheach i Réigiún an Iarthair chun an staid reatha agus na dúshláin le haghaidh fás sa todhchaí a chinntiú. Léirigh an taighde go n-oibríonn 11,000 duine go díreach san earnáil sa réigiún (3% d'fhostaíocht iomlán). Ar bhonn taithí idirnáisiúnta, tá an acmhainneacht i Réigiún an Iarthair chun 2,000 post breise ar a laghad a chruthú san earnáil seo. Gineann an earnáil chruthaitheach éifeachtaí iarmharta chomh maith a thiomáineann nuálaíocht trasna an gheilleagair níos leithne agus cuireann earnáil chruthaitheach láidir go mór le tarraingteacht an réigiúin le haghaidh oibrithe ardoilte agus turasóirí.

Breathnaítear ar fhorbairt fiontair dhúchasacha d'ardluach a chuireann poist mhaithe ar fáil go forleathan mar ghné an-tábhachtach de théarnamh geilleagrach na hÉireann. Sprioc ar leith den chreat um athnuachan eacnamaíoch é fáil a bheith ar chaipiteal le haghaidh fiontair dianthaighde nua-thionscanta. Cuireann Ciste Infheistíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) cistiú mar seo ar fáil i Réigiún an Iarthair agus is foinse chriticiúil sölchaipitil agus caipiteal fiontair é agus tá sé ar cheann de dhá chiste bunaithe sa réigiún. Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) isteach ar shíneadh

ar a fhaomhadh stáitchabhair sa bhliain 2008 chun an Ciste Infheistíochta a fheidhmiú go dtí an bhliain 2013. Thug an Coimisiún Eorpach an faomhadh seo in Eanáir na bliana 2009.

Rinne Ciste Infheistíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) infheistíocht de €5.7 milliún i 14 fiontar ó réimse leathan earnálacha sa bhliain 2008; eolaíocht bheatha; teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide (ICT); déantúsaíocht d'ardteicneolaíocht; bia; agus dobharshaothrú. Díríonn straitéis infheistíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) ar nuálaíocht agus ar smaointe, ar fhiontair a úsáideann teicneolaíocht ghlan agus iad sin a úsáideann na hacmhainní nádúrtha inár réigiún.

Measann Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) gur samhail iontach é a gCiste Infheistíochta i luach a gcuid airgid don Státchiste. Ní hamháin go bhfuil sé ag tacú le forbairt fiontar, cruthú fostaíochta agus an caighdeán saoil a fheabhsú do phobail áitiúla, déanfaidh sé é seo ar bhonn costais neodrach. Tá €4 mhilliún tagtha ar ais sa Chiste cheana féin trí aisíocaíochtaí iasachtaí agus torthaí rathúla ó infheistíochtaí a rinneadh agus athinfheistíodh é seo ar ais isteach sa Réigiún.

Cuireann an ghéarchéim domhanda gheilleagrách agus airgeadais i láthair na huairé timpeallacht oibriúcháin agus maoinithe an-deacair i láthair do ghnólachtaí uile. Tá sé seo fíor chomh maith do chomhlachtaí punainne Chiste Infheistíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC). Déanann Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) infheistíocht ag an staid nua-thionscanta agus luath de shaolré an ghnólachta, nuair is amhlaidh is mó an ráta teipeanna. Is í réaltacht aon síol agus punann luathchéime gur luaithe a fheictear teipeanna ná rath agus is san fhadtréimhse

amháin is féidir feidhmíocht de phunann mar seo a mheas.

Príomhspríoc inár bPlean Straitéiseach 2007-2009 Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil agus éifeachtach. Déanaimid dianiarracht chun cloí le riachtanais reachtacha uile, nuachóiriú san earnáil phoiblí agus dea-chleachtas i réimsí mar rialachas corparáideach, bainistíocht airgeadais, acmhainní daonna agus cúram custaiméirí.

Ba mhaith liom buíochas a ghlacadh leis an gCathaoirleach, Michael Farrell, agus baill an Choimisiúin as ucht a ndílseacht, leis an fhoireann as ucht a bpaisean agus a ndíograis d'fhorbairt an Iarthair, agus leis an Uasal Éamon Ó Cuív, T.D., an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta agus a oifigigh as ucht a dtacaíocht leanúnach d'obair Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC).

Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) an-tiomanta fós d'obair i gcomhpháirtíocht le comhlachtaí eile san earnáil phoiblí, phríobháideach agus phobail chun forbairt shóisialta agus gheilleagrách Réigiún an Iarthair a chur chun cinn. Ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghlacadh leis na heagraíochtaí sin uile agus na daoine aonair a d'oibrigh linn sa bhliain 2008.

Gillian Buckley



Gillian Buckley
Príomhfheidhmeannach

RÉAMHRÁ



RÉAMHRÁ



Baill an WDC agus Príomhfheidmeannach

Fís Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC)

Réigiún an Iarthair muiníneach agus uailmhianach a fhorbairt, áit a dtugtar luach saothair ar sármhaitheas, ar nuálaíocht agus ar chruthaitheacht agus tugtar luach agus cosnaítear an caighdeán saoil saibhir, an comhshaol glan agus an oidhreacht uathúil.

Ár Misean

A bheith ina ngníomhaireacht aitheantais do Réigiún an Iarthair chun cabhrú tógáil ar láidreachtaí an réigiúin, dul i ngleic le laigí agus cáil sármhaitheasa a chruthú.

Feidhmeanna Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC)

Feidhm lárnach Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) ná forbairt gheilleagrach agus shóisialta Réigiún an Iarthair a chur chun cinn. Díríonn sé, ach go háirithe ar earnálacha táirgiúla, ar infreastruchtúr agus ar phobail tuaithe an réigiúin. Oibríonn Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) chun a chinntiú go meastar leasanna Réigiún an Iarthair ag na leibhéil is airde sa rialtas.

Tá an eagraíocht freagrach as bainistiú agus riaradh Chiste Infheistíochta Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC). Téann an ciste tiomanta seo i ngleic leis an mbearna maoinithe a bhíonn ag gnóthais bheaga agus mheánacha (SMEs) agus ag fiontair shóisialta sa réigiún trí soláthar caipiteal riosca, gnáthscair agus iasachtaí ar fhoras tráchtála.

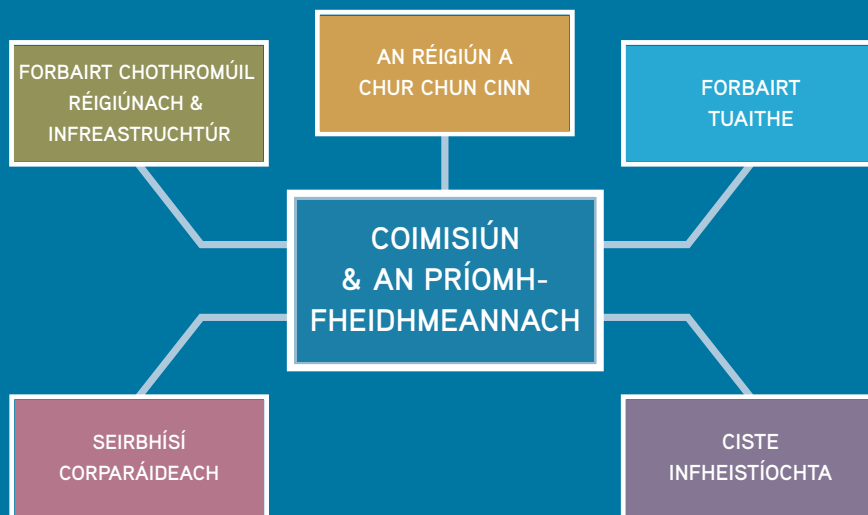
Struchtúr Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC)

Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) déanta suas as dhá bhall déag a cheapann an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, An tUasal Éamon Ó Cuív, TD (féach *Aguisín 1* le haghaidh liosta den bhallraíocht reatha).

Faigheann an Coimisiún tacaíocht uaidh fhoireann bheag feidhmeannais, atá lonnaithe i dTeach Uí Dhiolúin, Bealach an Doirín, Contae Ros Comáin. Tá foireann lárnach buan de 15 duine ann, le saineolas in anailís bheartais, forbairt réigiúnach agus tuaithe, infheistíocht agus riarachán.

Bailíonn an eagraíocht tacaíocht chuici féin ó phainéil chomhairleacha speisialta, le hionadaíocht ón earnáil phoiblí, phríobháideach agus dheonach chun cuidiú le tionscadail áirithe (féach *Aguisíní 2 and 3*).

Struchtúr Eagraíochtúil



Aidhmeanna Straitéiseacha Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) 2007-2009

- Cur le forbairt chothromúil réigiúnach trí oibriú chun a chinntiú go mbainfidh Réigiún an Iarthair amach a acmhainneacht iomlán le haghaidh forbairt gheilleagrach agus shóisialta.
- Na buntáistí le bheith i do chónaí, ag obair agus ag déanamh gnó i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn.
- Tacú le forbairt inbhuanaithe gheilleagrach agus shóisialta an gheilleagair tuaithe.
- Caipiteal riosca a chur ar fáil do ghnóthais bheaga agus mheánacha (SMEs) agus d'fhiontair shóisialta.
- Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil agus éifeachtach.

ROINN I



FORBAIRT CHOITHROMÚIL RÉIGIÚNACH

FORBAIRT CHOITHROMÚIL RÉIGIÚNACH

Cur le forbairt choithromúil réigiúnach trí oibriú chun a chinntiú go mbainfidh Réigiún an Iarthair amach a acmhainneacht iomlán le haghaidh forbairt gheilleagrach agus shóisialta.

Anailís Bheartais agus Tionscnaimh Thaighde

Thug Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) faoi chúig thionscnamh thábhachtach le linn na bliana 2008 chun an aidhm straitéiseach seo a bhaint amach. Dearadh iad seo chun béim a chur ar acmhainneacht an réigiúin agus anailís a dhéanamh ar thionchar na dtreochtaí gheilleagracha agus shóisialta éagsúla.

Comhdháil Bheartais

Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) 2008



I láthair ag Comhdháil ar 'Forbairt Choithromúil Réigiúnach: Dushlán do Pholasaí' bhí Michael Farrell Cathaoirleach CFI, an tUasal Eamonn Ó Cuív T.D., An tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta, an Dochtúr Patricia O'Hara, CFI agus Gillian Buckley PF.

Reáchtáladh comhdháil bheartais *Forbairt Chothromúil Réigiúnach a Sheachadadh: Dúshlán le hAghaidh Beartas* ar an 23 Bealtaine 2008. Sheachaid príomh-lucht déanta beartas, lucht acadúil agus foireann beartais Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) príomhpháipéir.

Rinne lucht féachana ard-leibhéal a raibh cuireadh faighte acu freastal maith ar an gcomhdháil, lena n-áirítear Ard-Rúnaithe agus rúnaithe cunta sna ranna rialtais, príomhfheidhmeannaigh ón earnáil phoiblí agus phríobháideach, bainisteoirí contae, príomh lucht acadúla agus ceannairí réigiúnacha. Tá fáil ar imeachtaí na comhdhála ag: www.wdc.ie



Réigiún an Iarthair: Príomh staitisticí

D'fhoilsigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) *Réigiún an Iarthair: Príomhstaitisticí*, cuntas gairid sóisialta agus gheilleagrach de Réigiún an Iarthair i mí Feabhra na bliana 2008. Le foilsiú Dhaonáireamh na bliana 2006, bhí deis ag Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) chun réimse cuimsitheach staitisticí déimeagrafacha agus socheacnamaíocha cothrom le dáta do Réigiún an Iarthair a chur le chéile.

Áirítear sa chuntas seo, sonraí agus treochtaí ar dhaoine, fostaíocht, oideachas, ioncam, fiontar, earnálacha geilleagracha agus infreastruchtúr i Réigiún an Iarthair. Déantar forlíonadh, más cuí ar shonraí an Daonáirimh le heolas ó fhoinsí eile chun pictiúr níos iomláine a chinntiú.

Tá éileamh mór ar an bhfoilseachán seo agus é i gcló don dara huair faoi dheireadh na bliana. Is féidir é a íoslódáil ó: www.wdc.ie

Taisteal chun na hOibre agus Margaí Saothair Réigiúnacha

Rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) coimisiúnú ar thaighde chun anailís leathan a chur ar fáil faoi cheantair saothair sna bailte i Réigiún an Iarthair agus na pátrúin comaitéireachta atá acu sin atá ag obair.

Tugadh coimisiúnú don Institiúid Náisiúnta um Anailís Réigiúnach agus Spásúil (NISRA) in Ollscoil na hÉireann Má Nuad chun anailís a dhéanamh ar shonraí an ábhair seo, atá curtha le chéile ag an bPríomh-Oifig Staidrimh ó Dhaonáireamh na bliana 2006. Is leis an Daonáireamh seo a bhí fáil ar shonraí a cheangail an áit oibre agus áit chónaithe an daonra fostaithe den chéad uair riamh.

Chun go mbeidh fáil ag an lucht féachana níos leithne ar an anailís a thagann as seo, foilseoidh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) torthaí

ar leith sa bhliain 2009 bunaithe ar an taighde seo. Áirítear leo seo tuairisc a aithníonn ceantar saothair na seacht bpríomhbhailte i Réigiún an Iarthair agus anailís ar na tréithe socheacnamaíocha atá acu sin uile a oibríonn agus a chónaíonn sa cheantar limistéir. Cuirfidh sé seo eolas fiúntach ar fáil d'fhostóirí ionchais, do ghníomhaireachtaí forbartha, do na húdaráis áitiúla agus do sholáthraithe iompair.

Mar chuid de theagmháil Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) le hathbhreithniú na Straitéise Spáis Náisiúnta (NSS), cuirfear achoimre ar an anailís faoi phatrúin taistil chun na hoibre i dTairsí, i Moil agus i mbailte eile suite i Réigiún an Iarthair faoi bhráid na Roinne Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil.

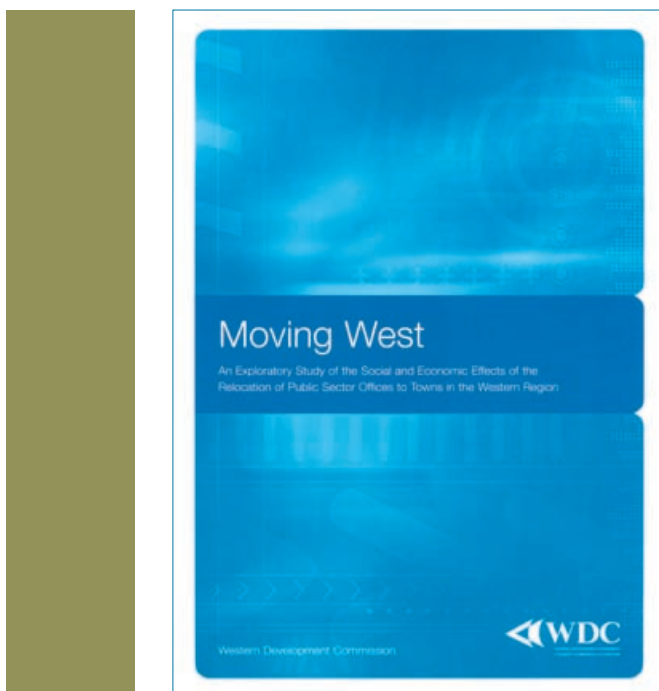
Staidéar Athlonnaithe

Cé go bhfuil stair mhór athlonnaithe poist san earnáil phoiblí in Éirinn – a lán de chuig bailte i Réigiún an Iarthair- is beag eolas atá ann faoin tionchar atá aige orthu seo a bhogann nó ar an ngeilleagar agus an sochaí áitiúil. Chuige sin chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) tús le staidéar taiscéalaíoch ar an ábhar sa bhliain 2008.

Tar éis cainteanna leis na Ranna atá i gceist, aithníodh athlonnú na Roinne Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta (DCRAGA) agus cuid den Roinn Gnóthaí Sóisialta agus Teaghlaigh (DSFA) chuig Réigiún an Iarthair mar na cás-staidéir is feiliúnaí.

Taispeánann an tuairisc a leanas *Ag bogadh don Iarthar: Staidéar Taiscéalaíoch ar na Tionchair Shóisialta agus Gheilleagrach ar Athlonnú Oifigí san Earnáil Phoiblí chuig Bailte i Réigiún an Iarthair* go soiléir an tionchar suntasach sóisialta agus gheilleagrach a tháinig le hathlonnú na bpoist go dáta, i dtéarmaí fostaíocht dhíreach, indéalach agus spreagtha agus Comhlán Breisluacha. Réamh-mheasann sé an tionchar iomlán freisin nuair a athlonnaítear na poist uile a beartaíodh do na hoifigí seo. Cuireann anailís faoin fáth a roghnaíonn daoine bogadh, a dtaitheath athlonnaithe agus an tionchar níos leithne ar gach ceann de na bailte go mór leis na tionchair cainníochtúla seo.

Ba é an caighdeán saoil an spreagadh is láidre dóibh seo a bhog, agus neartaíonn sé seo an fianaise as feachtas Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) LookWest.ie agus as suirbhéanna dearcaidh, fuarthas amach gur mhaith le daoine atá ag obair in áiteanna eile an seans chun bogadh nó filleadh ar ais ar Réigiún an Iarthair. Na príomhchúiseanna bunúsacha ná an deis chun saol gan an oiread struis a chaitheamh le comaitéireacht níos éasca chun na hoibre, a bheith in ann cónaí i dtimpeallacht tuaithe agus a bheith níos cóngaraí don teaghlach agus don phobal. Is féidir an tuairisc a íoslódáil ó: www.wdc.ie



Fostaíocht agus Dífhostaíocht

Scrúdaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) an tionchar atá ag an lagtrá eacnamaíoch ar fhostaíocht agus ar dhífhostaíocht i Réigiún an Iarthair i dtreo dheireadh na bliana seo caite.

An chéad thoradh a bhí ar an gcleachtadh seo ná páipéar faisnéise a léiríonn an struchtúr fostaíochta i Réigiún an Iarthair agus treocheartaí fostaíochta don tréimhse 2000 go 2008. Taispeánann an páipéar seo na dúshlán ar leith atá ar an réigiún dul i ngleic leo sa lagtrá eacnamaíoch reatha seo agus tá fáil air ar: www.wdc.ie Seo a leanas roinnt de na príomhthreocheartaí:

- Fás suntasach ar an líon daoine fostaíthe i Réigiún an Iarthair le linn 2000-2008, le hathrú suntasach i bhfostaíocht amach ó thalmhaíocht agus tionscail agus i dtreo seirbhísí, san earnáil phríobháideach agus phoiblí araon.

- Na hearnálacha is mó a fhostaíonn an líon is airde oibrithe sa réigiún sa bhliain 2008 ná an trádáil mhiondíola agus mhórdhíola, déantúsaíocht, agus tionscail na tógála; bhí spleáchas ard ar fhostaíocht san earnáil phoiblí chomh maith, go háirithe do mhná.
- Tháinig ardú níos mó ná dhá thrían ar an líon daoine ar an mbeochlár sa bhliain Nollaig 2007-2008, a léiríonn ach go háirithe an titim sa líon daoine fostaíthe i dtionscail na tógála.

Ardaíonn an struchtúr fostaíochta i Réigiún an Iarthair a leochaileacht i lagtrá eacnamaíoch. Tagann líon níos mó daoine fostaíthe in earnálacha a bhíonn íseal i scileanna agus íseal i mbreisluach agus líon níos lú fostaíthe sna hearnálacha le scileanna níos airde agus breisluach ard le chéile chun dúshlán ollmhór a chur os comhair Réigiún an Iarthair agus Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) sna blianta atá amach romhainn.



Infreastruchtúr

Infreastruchtúr Iompair

Tugadh cuireadh do Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) i mí Meán Fómhair chun aghaidh a thabhairt ar an gComhchoiste Oireachtais ar Iompar. Ina aighneacht *Ról an Iompair i bhforbairt Réigiúin an Iarthair*, leag Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) béim ar thábhacht leanúint

ar aghaidh le hinfheistíocht in infreastruchtúr bóithre, iarnróid agus iompar aeir idirnáisiúnta. Leag sé béim ar thábhacht fáil a bheith ar bhealaí rochtana d'ardchaighdeán chun infheistíocht sa réigiún a mhealladh agus a choinneáil.



Ag an gComhchoiste Oireachtais um Infreastruchtúr: An Dr. Patricia O'Hara, Anailísí Polasaí CFI, Gillian Buckley POF WDC, An tUasal. Pat the Cope Gallagher TD, Cathaoirleach an Chomhchoiste Oireachtais um Ghnóthaí Ealaíona, Spóirt, Turasóireacht, Pobail, Tuaithe & Gaeltachta, An tUasal John O'Mahoney TD agus Ian Brannigan, Bainisteoir Forbartha Réigiúnaí, CFI.

Bóithre

Lean Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) orthu ag cur béim ar thábhacht infreastruchtúr bóithre d'fhorbairt gheilleagrach an réigiúin agus chun monatóireacht a dhéanamh ar an dul chun cinn in infheistíocht i mbóithre náisiúnta le linn na bliana 2008.

Cé nár cuireadh i gcríoch aon mhórtionscadail bóithre náisiúnta laistigh den réigiún le linn na bliana 2008, tugann Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) dá aire gur déanadh dul chun cinn suntasach ar mhótarbhealach an M6 a cheanglaíonn Baile Átha Cliath le Gaillimh. Críochnaíodh cuid Cill Bheagáin- Baile Átha Luain den mhótarbhealach, a luíonn díreach taobh amuigh den réigiún. Tá an obair thógála ag leanúint ar aghaidh ar an gcuid eile, agus tá an bealach nua ar sceideal le bheith críochnaithe roimh an mbliain 2010, mar a beartaíodh.

Ba chúis imní i mí Deireadh Fómhair é tionscadal N18 Gort-Órán Mór a chur siar, páirt lárnach de Chonair Bhóthar an Atlantaigh. Bhí sé seo ceaptha tosú sa bhliain 2008 chomh maith le tionscadal N18 Croisín-Gort, tá an chuid seo curtha siar le haghaidh bliain ar a laghad. Léirigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) imní freisin faoi na hamlínte le haghaidh uasghrádú an phríomhbhóthair náisiúnta N5/N26 a fhreastalaíonn ar Ros Comáin agus Maigh Eo, an N16 a cheanglaíonn na bailte tairsí Sligeach agus Dún Dealgan, agus cuid de Chonair Bhóthar an Atlantaigh ó thuaidh de Chathair na Gaillimhe.



Seachród Béal Átha Seannaidh, Co. Dún na nGall

Iarnród

Rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) monatóireacht ar fhorbairtí in infreastruchtúr iarnróid i Réigiún an Iarthair sa bhliain 2008 agus d'úsáid sé a chur i láthair don Chomhchoiste Oireachtais ar lompair chun béim a chur ar leasanna agus acmhainneacht an mhodh iompair seo. Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) fáilte roimh fheabhsuithe i seirbhísí agus i rothstoc ar bhealaí náisiúnta chuig Réigiún an

Iarthair, chuir sé béim ar an ngá le haghaidh seirbhísí d'archaighdeáin ar Bhealach Iarnród an Iarthair agus gach céim ag teacht i ngníomh, ag tosú sa bhliain 2009. Léirigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) freisin acmhainneacht an ghréasáin iarnróid nach bhfuil bainte amach fós chun tacú le trácht lastais agus brú tráchta a laghdú ar an ngréasán bóithre.



Rochtain Aeir Idirnáisiúnta

Ina chur i láthair don Chomhchoiste Oireachtais ar Iompar, chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) béim freisin ar thábhacht iompar aeir do Réigiún an Iarthair, go háirithe rochtain aeir idirnáisiúnta. Tá Aerfort Iarthar Éireann, Cnoc Mhuire i dtuaisceart an réigiúin agus Aerfort na Sionainne ó dheas thar a bheith tábhachtach chun gnólachtaí agus turasóireacht a choinneáil agus a fhás sa réigiún.

Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) fáilte roimh an bhfógra go bhfuil Aer Lingus chun seirbhísí aeir dhíreacha a thabhairt ar ais idir Aerfort Iarthar Éireann, Cnoc Mhuire agus Gatwick i Londain, agus Aerfort na Sionainne agus Heathrow i Londain. Tá súil tús a chur leis na seirbhísí seo go luath sa bhliain 2009 agus iad thar a bheith tábhachtach chun feabhas a chur ar rochtain díreach aeir le haghaidh gnólachtaí agus tomhaltóirí i dtimpeallacht gheilleagrach níos deacra.



Infreastruchtúr Fuinnimh

Tá infreastruchtúr d'archaighdeáin fuinnimh riachtanach le haghaidh fás geilleagrach agus le haghaidh forbairt Réigiún an Iarthair. Tá sé tábhachtach, ach go háirithe d'fhorbairt fuinnimh in-athnuaite, áit a bhfuil acmhainneacht suntasach

ag an réigiún. Scrúdaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) saincheistanna infreastruchtúir, beartais agus rialála sa bhliain 2008 mar a bhíonn tionchar acu ar infreastruchtúr fuinnimh.

Gás Nádúrtha

Cé go bhfuil leathnú suntasach tagtha ar an ngréasán gáis nádúrtha mórthimpeall na hÉireann le blianta beaga anuas, fós níl rochtain ag an Iarthuaisceart ar an infreastruchtúr seo. Creideann Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) go gcuirfeadh infreastruchtúr gáis nádúrtha go mór le forbairt an réigiúin agus tá ról le himirt aige i dtacú le giniúint in-athnuaite.

D'ullmhaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) ráiteas mionsonraithe ar an Staidéar Féidearthachta, a choimisiúnaigh an Roinn Fuinnimh (DCENR) chun gás a thabhairt chuig an Iarthuaisceart. Scrúdaigh an staidéar seo an fhéidearthacht, na costais agus na leasanna chun an píblíne gáis nádúrtha a leathnú ó Phíblíne Mhaigh Eo-Gaillimh go Sligeach (trí thrí shlí dhifriúil) agus ar aghaidh go baile Dhún na nGall. Seoladh tuairimí Choimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) chuig an Roinn agus lean Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) orthu ag déanamh cáis don infheistíocht seo le linn na bliana 2008.

Ag leanúint ón obair seo, rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) coimisiúnú ar roinnt anailísí teicniúla breise. Áirítear leo seo scrúdú ar thionchar an fhorbartha ar fhuinneamh in-athnuaite, áis giniúna gásadhainte solúbtha a bheidh suite cóngarach do ghiniúint gaoithe, agus ríomhadh ar na coigiltis costais measta a d'fhéadfaí a dhéanamh trí athrú go gás nádúrtha do na húsáideoirí uile le linn an bhealaigh molta.

Ullmhaíodh trí chás-staidéar de chomhlachtaí chomh maith, a rinne comparáid idir a gcostais fuinnimh le agus gan, gás nádúrtha. Léiríonn na samplaí seo na tionchair dhiúltacha iomaíocha ar chomhlachtaí nach féidir leo rochtain a bheith acu ar ghás nádúrtha.

Leanfaidh Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) orthu ag obair sa réimse seo sa bhliain 2009 nuair a rachaidh sé i dteagmháil le páirtithe leasmhara ábhartha ar thorthaí na hoibre seo.



Leictreachas

Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) béim ar shaincheistean infreastuctúir leictreachais agus rialála sa bhliain 2008 a mbíonn tionchar acu ar Réigiún an Iarthair de thoradh cúpla cúis straitéiseach.

Tá infreastuctúr d'ardchaighdeán, iontaofa riachtanach chun fiontair a choinneáil agus a mhealladh chuig Réigiún an Iarthair. Ní féidir déanamh dá uireasa, áfach má tá acmhainneacht fuinnimh in-athnuaite an réigiúin le tabhairt faoi deara sa todhchaí. Tá súil go mbeidh breis agus 40% de thoilleadh giniúna in-athnuaite na hÉireann sa réigiún roimh an mbliain 2025

ach braitheann sé seo sa deireadh ar chóras leictreachais maith a bheith ann le haghaidh tarchur go dtí úsáideoirí deiridh.

Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair (WDC) fáilte roimh sheoladh EirGrid *Grid 25*, i bhFómhar na bliana 2008, straitéis le haghaidh forbairt an ghreille leictreachais go dtí an bhliain 2025. Tá infheistíocht de níos mó ná €1 billiún i Réigiún an Iarthair i gceist leis an straitéis seo chun dul i ngleic le heasnamh sa ghreille agus chun cuidiú le tarchur fuinnimh in-athnuaite ó fhoinsí gaoithe agus farraige araon.



Teileachumarsáid

Le linn na bliana 2008, tharraing CFI aird ar an 'bhearna digiteach spásúil' laistigh d'Éire agus thug siad réiteach nualach ar an gcaoi chun an bearna a dhúnadh sna blianta atá amach romhainn.

I ré nuair atá leathanbhanda d'ardchaighdeán ar phraghas réasúnta rithabhachtach d'fhorbairt eacnamaíochta agus sóisialta, bhí CFI imníoch go raibh dul chun cinn maidir le seirbhísí a sholáthar ar cheantair tuaithe i Réigiún an Iarthair teoranta i 2008.

Adhmaíonn CFI go bhfuil dul chun cinn suntasach déanta i rolláil amach seirbhísí leathanbhanda go náisiúnta agus i lárionaid réigiúnacha níos mó ag úsáid teicneolaíochtaí seasta gan sreang agus teicneolaíochtaí soghluaiste. Nuair atá leathanbhanda ar fáil i gceantair tuaithe, áfach, is

féidir le seirbhísí a bheith neamhrialta, éagobhsaí agus cumas teoranta a bheith acu.

Creideann CFI go gcuireann an t-athrú ó theilifís analógach go teilifís digiteach deis úrnua ar fad ar fáil chun an 'bhearna digiteach spásúil' a laghdú. D'féadfadh an t-athrú seo 25-30% den speictream sa bhanda craoltóireachta UHF a chur ar fáil chun é a úsáid. Mhol an Coimisiún gur chóir do sholáthar rochtain leathanbhanda d'ardchaighdeán ar cheantair tuaithe a bheith sainithe mar cheann de na príomh-úsáidí den spás speictrim seo.

Leag CFI béim ar na mórcheistean seo in aighneacht chuig Comhairle leis an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmmhainní Nádurtha ar Bheartas Speictrim. Is féidir an aighneacht a íoslódáil ó: www.wdc.ie

ROINN 2



AN RÉIGIÚN A CHUR CHUN CINN

AN RÉIGIÚN A CHUR CHUN CINN

Na buntáistí atá ag baint le maireachtáil, obair agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn

An Feachtas LookWest.ie

Ba í 2008 an bhliain is gnóthaí fós don fheachtas LookWest.ie. Cuireann LookWest.ie eolas ar fáil agus cuireann sé béim ar na buntáistí a bhaineann le bogadh chuig Réigiún an Iarthair d'fhostóirí agus d'fhostaithe. I measc na mbuntáistí, tá lucht oibre, le go leor scileanna, ar fáil agus timpeallacht ghnó an-tarraingteach chomh maith le caighdeán maireachtála níos fearr, níos lú tráchta agus costas maireachtála níos ísle.

Bhí méadú suntasach i líon na ndaoine a thugann cuairt ar an suíomh gréasáin le haghaidh eolais chun cúnamh a thabhairt dóibh cinneadh a dhéanamh agus an bogadh chuig Réigiún an Iarthair a phleanáil. Thug beagnach 150,000 duine cuairt ar LookWest.ie i 2008. Léirigh sé

seo méadú de 15% ar fhigiúirí na bliana 2007 agus ciallaíonn sé sin gur thug 423,127 duine cuairt ar an suíomh gréasáin ó seoladh é i mí na Samhna 2004.

Ba í comhpháirtíocht CFI le húdaráis áitiúla an réigiún, chun na buntáistí agus na sochair a bhaineann leis an réigiún a chur in iúl, an príomhchúis gur éirigh go maith leis an bhfeachtas LookWest.ie Ní hamháin gur dhírigh an chomhiarracht seo ar dhaoine aonair atá ag iarraidh bogadh go dtí an réigiún mar gheall ar dheiseanna fostaíochta ach fiú amháin níos tábhachtaí, dhírigh sé ar úinéirí gnó atá ag breathnú ar an réigiún mar láthair ionchas d'fhiontraíocht agus do ghnó.



Gillian Buckley POF Coimisiún Forbartha an Iarthair agus an tUasal Éamonn Ó Cuív T.D., An tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe & Gaeltachta.

Baineadh amach éachtaí suntasacha i 2008, lena n-áirítear:

- An suíomh gréasáin LookWest.ie nua dheartha a sheoladh in éineacht leis an bhfeachtas fograíochta samhraidh LookWest.ie ag deireadh mí Mheithimh. Déanadh athdhearadh agus athfhorbairt ar an suíomh chun a chinntiú go mbeadh sé go hiomhán áisiúil don úsáideoir agus chun go mbainfidh cuairteoirí barrmhaitheas as.
- Bhí an suíomh gréasáin LookWest.ie ar an ngearrliosta i dhá chatagóir ag na gradaim Golden Spider – na catagóir an *Suíomh Pobail agus Deonach is Fearr* agus an *Suíomh Ríomhsheirbhísí Rialtais is Fearr*.
- Sheol LookWest.ie Eolaire Comhlachta Réigiúnach – liosta cuimsitheach d'os cionn 11.000 comhlacht sa réigiún, a ligeann do chuardaitheoirí poist agus gnóilachtaí, comhlachtaí a lorg ag brath ar earnáil agus/nó tír.
- D'fhreastail os cionn 500 duine ar an Mórthaispeántas Poist agus Fiontraíochta LookWest.ie Ja bhí ar siúl i mBaile Átha Cliath i mí Mheán Fomhair agus bhuail siad le 40 comhlacht agus eagraíocht ón réigiún a rinne taispeántas ar an lá sin.



I láthair ag Mórthaispeántas LookWest.ie:

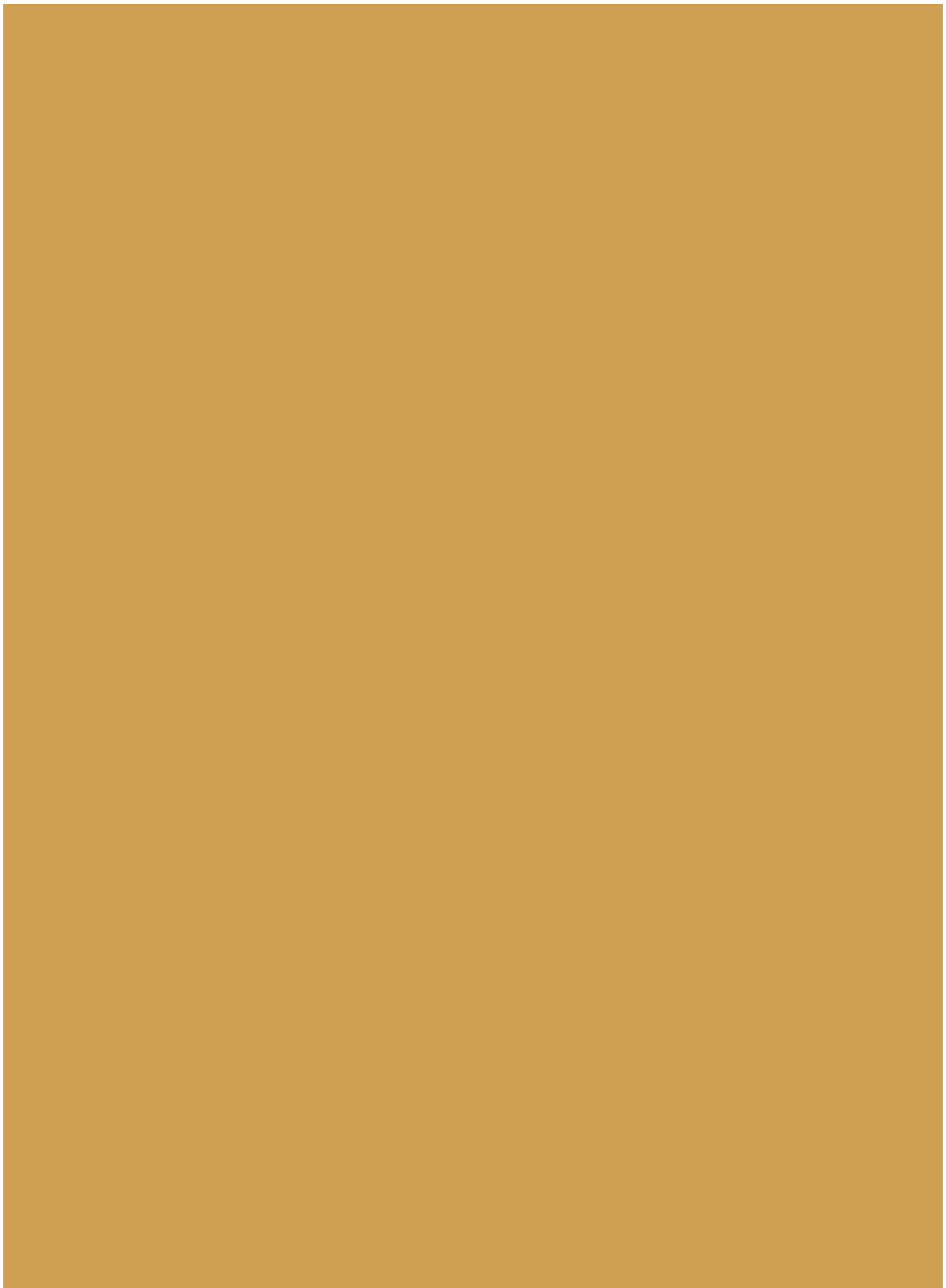
Chun tosaigh, ó chlé: Shirley Kiernan Bainisteoir Margaíochta, Collins McNicholas, Louise Mulligan, Comhairleoir Earcaíochta, Collins McNicholas, Joanne Grehan, Feidhmeannach Forbartha Réigiúnaí CFI, Angela Haran, Collins McNicholas, Ian Brannigan Bainisteoir Forbartha Réigiúnaí CFI.

Ar chúil: Colman Collins, Bainisteoir Stiúrtha, Collins Mc Nicholas, Paul Keyes, Ceannasaí Seirbhísí Corparáideacha CFI agus Niall Murray, Bainisteoir, Collins McNicholas Sligeach.C and Niall Murray, Manager, Collins McNicholas Sligo.

I rith na bliana, leag an feachtas béim ar sheacht gcomhlacht Éireannach dúchasach i Réigiún an Iarthair ó Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide go dtí cuideachtaí ilnáisiúnta rud a thaispeán gur féidir le comhlachtaí nua agus comhlachtaí atá ag forbairt bunú agus fás i Réigiún an Iarthair. Ba comhlachtaí iad seo as earnálacha ar nós feistí

leighis, cógaisíocht, déantasaíocht bunaithe ar dhearadh agus teicneolaíocht.

Lean LookWest.ie ar aghaidh ag oibriú go dlúth le húdaráis áitiúla, gníomhaireachtaí um fhorbairt fiontraíochta agus pobail áitiúla i 2009 chun níos mó fiontraíochtaí a spreagadh le lonnú i Réigiún an Iarthair.



ROINN 3



FORBAIRT TUAITHE

FORBAIRT TUAITHE

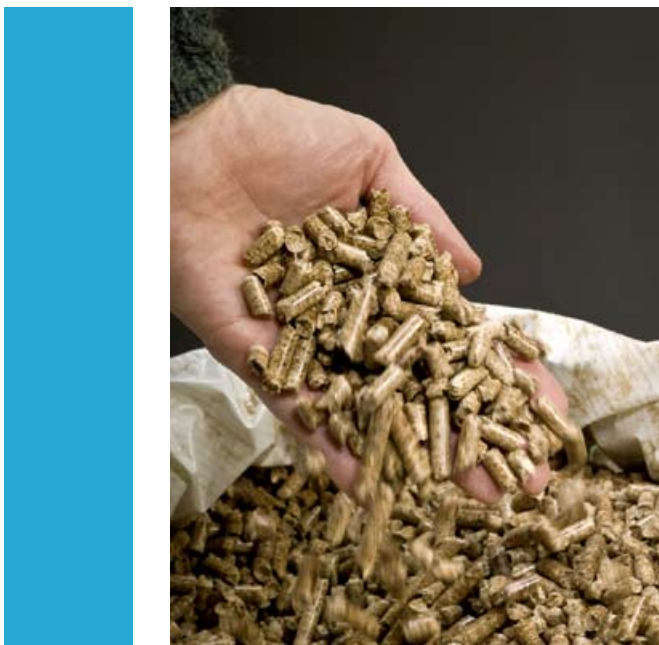
Tacú le forbairt eacnamaíochta agus sóisialta an gheilleagair tuaithe.

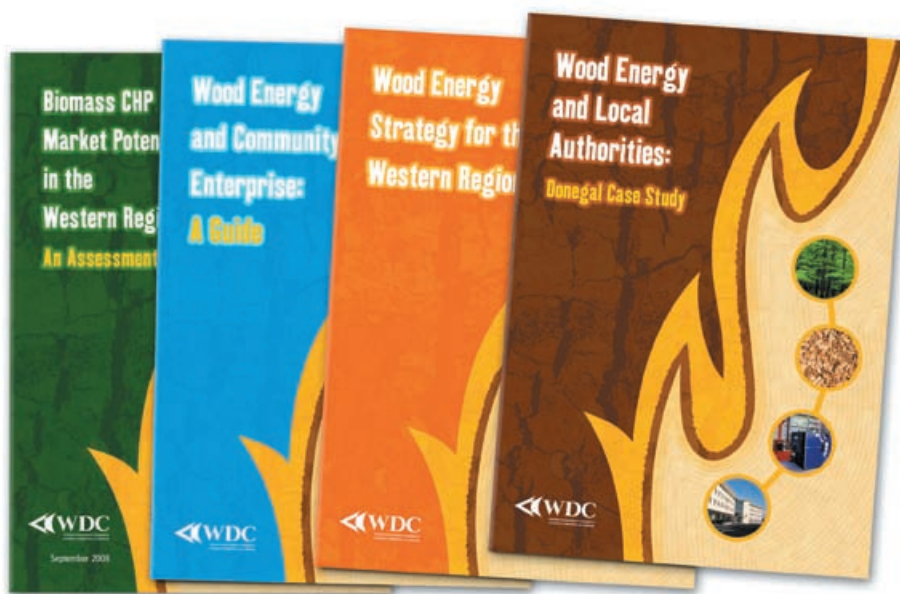
An Tionscadal um Fhorbairt Fuinnimh as Adhmad

D'oibrigh CFI chun a chinntiú go n-úsáideann an réigiún a n-acmhainní nadúrtha flúirseacha le haghaidh fuinnimh in-athnuaite a chruthú agus dá réir sin ag cruthú saibhris agus fostaíochta i gceantair tuaithe.

De bharr go raibh CFI, le tacaíocht ó Ghrúpa Comhairleach(féach Aguisín 3 chun baill a fheiceáil) chun tosaigh ag forbairt an *Straitéis Fuinnimh as Adhmad do Réigiún an Iarthair* i 2007, chuir siad i gcrích trí ghníomh i 2008 a bhí molta faoin Straitéis. Seo hiad:

- Anailís ar dheiseanna fiontraíochta an phobail tíolaicthe ag slabhra an tsoláthair adhmaid(ón táirgeoir breosla go dtí úsáideoir deiridh), lena n-áirítear measúnú ar na roghanna atá ag comharchumainn phobail i gceantar na Gaeltachta. D'fhoilsigh CFI, in éineacht le hÚdarás na Gaeltachta, an tuarascáil ar an tionscadal *Fuinneamh Adhmaid agus Fiontair Pobal: Eolaire*, a thugann sonraí maidir le samhlacha éagsúla fiontair pobal is féidir a bheith ann mar gheall ar fhorbairt an mhaireagaidh.
- Athbhreithniú ar ról na n-údarás áitiúla atá ag tacú leis an earnáil fuinnimh adhmaid bunaithe ar eispéireas Roinn Pobail agus Fiontraíochta le Chomhairle Contae Dhún na nGall. Is eolaire dea-chleachtais é an tuarascáil ar an tionscadal *Fuinneamh Adhmaid agus Fiontair Pobal: Cás-Staidéar Dhún na nGall* do chomhairlí contae ar fhorbairt fuinnimh adhmaid. Chuaigh CFI i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Dhún na nGall chun an tionscadal seo a chur i gcrích.
- Athbhreithniú ar phoitéinseal margaidh atá ag cumhacht agus teas bithmhaise in éineacht(CTÉ) sa réigiún agus na buntáistí eacnamaíochta féideartha a d'féadfadh a bheith díorthaithe tríd an earnáil seo a fhorbairt. Cuireann an tuarascáil *Poitéinseal Margaidh CTÉ Bithmhaise i Réigiún an Iarthair: Athbhreithniú* eolas praiticiúil faoin mairge CTÉ ar fáil do pháirtí leasmhara príobháideacha agus poiblí agus tá súil go spreagfaidh sé ag léibhéil náisiúnta agus níos faide.





Léirigh CFI cinntí na trí tionscadail seo ag ceardlanna eolas a bhí ann i mí na Samhna agus mí na Nollag. D'fhreastail fiontraithe ionchasacha, daoine gnó, údaráis áitiúla agus eagraíochtaí atá ag obair i bhforbairt áitiúla agus pobail ar na ceardlanna seo.

Leanfaidh CFI ag obair leis na páirtí leasmhara ábhartha chun an t-eolas faighte ó na tionscadail seo a roinnt agus forbairt a dhéanamh ar an gcumas agus an saineolas cruthaithe go dtí seo ag na tionscnaimh píolóta seo.

Tá tuarascálacha ar na tionscadail ar fáil le híoslódáil ó: www.wdc.ie

I mí na Nollag, ceadaiódh maoiniú ullmhúcháin tionscadail do Choimisiún Forbartha an Iarthair faoi Clár Forimill Tuaisceartach an AE (EU Northern Periphery Programme) chun aighneacht iomlán a chur isteach in Éanair 2009. Tagann tionchair ionchasacha ó chur i bhfeidhm iomlán an chlár beartaithe, lena n-áirítear:

- 900 post FTE a chruthú.
- Astuithe carbóin a laghdú de 619,000 tonna.
- Foráil €1.7 milliún go bliantiúl do phobal feirmeoireachta an réigiúin.

Earnáil na hEalaíona



I 2008, rinne CFI taighde ar earnáil na healaíona i Réigiún an Iarthair chun méid agus poitéinseal na hearnála a mheasadh go cruinn. Seo é an chéad uair ar rinneadh taighde mar seo in Éirinn.

Rinne CFI coimisiúnú ar taighde bonnlíne chun próifíl a dhéanamh ar ghnólachtaí agus chun méid agus tionchar na hearnála a fháil amach. Mar chuid dó seo, chuaigh siad i dteagmháil go díreach le hos cionn 300 gnólacht agus eagraíocht. Cuimsíonn earnáil na healaíona fiontair gníomhach i ngníomhaíochtaí éagsúla ar nós léiriúcháin Teilifíse, ceol, amharclann, ailtireacht, dearadh grafach agus reachtáil danlann.

Bunaíodh Grúpa Comhairliúcháin Tionsclaíocha in Eanáir 2008 chun a bheith ag faire ar agus ag treorú an taighde bonnlíne agus bhí comhairlí réigiúnacha ann chomh maith. Chuir an Grúpa Comhairliúcháin ionchar fiúntach ar fáil chun moltaí le haghaidh fás na hearnála a thiomáint sna blianta atá amach romhainn (féach *Aguisín 3* chun baill a fheiceáil). Is féidir an tuarascáil a tháinig de thoradh ar seo- *Taighde Bonnlíne ar na Tionsclaigh in Earnáil na hEalaíona i Réigiún Iarthair na hÉireann*- a íoslódáil ó: www.wdc.ie

Fuaireadh príomhchinní ar an taighde, lena n-áirítear:

- Fostaíonn an earnáil 11,000 duine go díreach (nó 3.1% de lucht oibre iomlán an réigiúin).
- Tá beagnach 4,800 gnólacht ag oibriú san earnáil le láimhdeachas de bheagnach €534 milliún in aghaidh na bliana.

- Is micrea-fhiontair iad an chuid is mó de ghnólachtaí, ní fhostaíonn ach 12% níos mó ná 10 nduine.
- Is fiontair dúchasacha go ginearálta iad na gnólachtaí agus tá siad leabaithe sa réigiún.
- Freastalaíonn an earnáil ar an mairge baile go príomha agus gan ach 14% d'earraí agus seirbhísí atá tairgithe á n-easportáil.

Aithníodh na príomhthosaíochtaí chun earnáil na healaíona sa réigiún a fhorbairt mar seo a leanas:

- Líonraí an chleachtas a fhorbairt le haghaidh táirgiúlachta níos éifeachtaí agus earraí agus seirbhísí ealaíona a fhorbairt chomh maith le níos mó deiseanna margaidh.
- Fás díolacháin a éascú tríd an branda *Creative West* a chur chun cinn.
- Easpórtáil a mhéadú tríd bealaí dáilte níos éifeachtaí a chur ar fáil do ghnólachtaí beaga scaipthe, atá mar thréith den earnáil seo.
- Moil ealaíona a fhorbairt trí na háiseanna atá ann cheana féin ar fud an réigiúin a úsáid chun cur ar a gcumas timpeallacht oibre le costais níos ísle a bheith ann.

Ullmhóidh CFI tuairisc achomhair bunaithe ar an taighde bonnlíne le bheith foilsithe go luath i 2009.

Turasóireacht

I rith na bliana, lean CFI ar aghaidh ag tacú le tionscadal éiceathurasóireachta trasteorann an Bhosca Ghlais, atá bunaithe ar Samhail Forbairt Tuaithe atá forbartha ag an gCoimisiún faoi Clár Turasóireachta Forbartha an Iarthair (CTFI).

I mí Eanáir, thacaigh CFI leis an gcéad *Chomhdháil Éiceathurasóireachta Uile-Oileáin* a chur an Bosca Glas ar siúl. Is é an Bosca Glas an chéad cheannphointe comhtháite éiceathurasóireachta agus leag an chomhdháil béim ar cé chomh rathúil agus atá an tionscnaimh turasóireachta tuaithe seo in ann a bheith má tá eilimintí áirithe ar fáil. I measc na n-eilimintí seo tá - páirtí leasmhara

ag obair in éineacht chun táirgí nualacha d'ardchaighdeán a fhorbairt chun caighdeáin idirnáisiúnta a bhaint amach agus teacht ar na hearnálacha a bhfuil ráta fáis ard acu.

Thosaigh CFI ag ullmhú cás-staidéar ar Thionscnamh an Bhosca Ghlais le bheith foilsithe ag tús 2009. Taispeánfaidh sé seo gur féidir aithris a dhéanamh ar Samhail Forbairt Tuaithe an CFI, ní hamháin le haghaidh tionscnaimh éiceathurasóireachta a rolláil amach ach le haghaidh tionscnaimh turasóireachta nuálacha a sheoladh ar fud na hÉireann.



Ar chúl ó chlé: Nigel Brady, POF Gníomhaireacht Fuinneamh Thuaisceart Éireann, Peter Kraneabuhl, Taisteal Inbhuanaithe Idirnáisiúnta, Garry Prosser Institiúid Thiobraid Árann

Chun tosaigh ó chlé: John Burke, Comhairleoir Greenbox, Catherine Mack, Iriseoir/Eiciscribhneoir, Ann Pollock, Desticorp, Gillian Buckley POF Coimisiún Forbartha an Iarthair, Kate Burns, Cathaoirleach Baile agus Contae (Cathaoirleach Comhdhála)

ROINN 4



CISTE INFHEISTÍOCHTA
CHOIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR

CISTE INFHEISTÍOCHTA CHOIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR

Caipiteal riosca a chur ar fáil d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide agus fiontair shóisialta.

Ciste Infheistíochta CFI

Cuireann Ciste Infheistíochta an CIF (CIC) caipitil riosca ar fáil d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide, fiontair pobail agus tionscnaimh straitéiseacha i Réigiún an Iarthair. Tá andháaidhm aige chun brabach a dhéanamh ar infheistíochtaí agus díbhinn sóisialta a dhéanamh don réigiún. Déanann siad infheistíocht ar théarmaí tráchtála agus is féidir na hinfeistíochtaí a íoc ar ais. Oibríonn an Ciste go dlúth lena gcliaint ag tacú leo ar bhonn fadtéarmach agus ag tacú leo chun a gcuid spriocanna fáis a bhaint amach. Tá sé seo rithábhachtach go háirithe mar gheall ar an timpeallacht eacnamaíoch reatha, áit ina bhfuil an timpeallacht oibre agus báiliú cistí doiciúil. De bharr a bpunann infheistíochta atá ag fás, taispeánann an Ciste cumas marthana infheistíochtaí bunaithe san earnáil phríobháideach san iarthar.

Ta dhá fó-chiste ag an gCiste Infheistíochta:

- Ciste Infheistíochta Gnó: d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide d'ard-acmhainn, eolasbhunaithe.
- Ciste Infheistíochta Aitiúil: d'fhiontair gan beann ar bhrabús, pobalbhunaithe.

Tá CFI ag fáil tacaíochta ó Phainéal Comhairleach Ciste saineolach, a thugann comhairle den gCoimisiún maidir le cinntí infheistíochta (Féach Aguisín 2 chun baill an PCC a fheiceáil). Chun breis eolais a fháil ar Chiste Infheistíochta an CFI, téigh go dtí: www.wdc.ie

Infheistíochtaí 2008

Sa bhliain 2008, d'íoc Ciste Infheistíochta an CFI amach €5.7 milliún le fiontair bheaga agus mheánmhéide agus fiontair shóisialta i Réigiún an Iarthair. Ón méid seo, ba é €4 milliún riar an CFI faoin bPlean Forbartha Náisiúnta (PFN) agus ba é €1.7 milliún an t-airgead a cuireadh ar ais isteach sa Chiste. Go dtí seo, tá €33 milliún infheistithe ag Ciste Infheistíochta an CFI in 80 tionscadal sa réigiún (50 fiontar beag agus meánmhéide agus 30 fiontar sóisialta).

Faidhmíonn an CFI straitéisí punann éagsúla. Ón €5.7 milliún a híocadh amach i rith 2008, infheistíodh 27% in eolaíochtaí beatha, 25% in infreastruchtúr eacnamaíoch & sóisialta, 24% i

ndéantúsaíocht, 12% i dteicneolaíocht fáisnéise agus cumarsáide (TFC) agus 12% in earnáil an bhia.

Bhí 296 duine fostaithe ag 14 fiontar á mhaoiniú ag an CFI le linn na bliana 2008. Tá an poitínseal ag na fiontair seo níos mó poist a chruthú sna blianta amach romhainn de réir mar atá siad ag fás agus ag forbairt.

Tá €21.3 milliún san iomlán in infheistíocht bhreise infheistithe sa réigiún ó na tionscnaimh a fuair tacaíocht ón gCiste i 2008. Ciallaíonn sé seo - ó gach €1 a bhí infheistithe ag an CFI, caitheadh €3.70 breise sa réigiún.

ROINN 5



SEIRBHÍŚÍ CORPARÁIDEACHA

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA

CFI a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil éifeachtach

Mar chuid lárnach dá gcuid spriocanna straitéiseacha, déanann an CFI a ndícheall eagraíocht éifeachtach a reachtáil de réir riachtanais reachtaíochta agus nuachóiriú ar an earnáil phoiblí agus dea-chleachtas a chomhlíonadh trí chloí leis an méid seo a leanas:



Rialachas Corparáideach

Mar chuid den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, cheap an Coimisiún Coimisiún Coiste Iniúchta, déanta suas do 5 ball, i 2008 le trí bhall seachtarach agus d'aontaigh siad tearmaí tagartha don Choiste Iniúchta.

Acmhainní Daonna

Trí rannpháirtíocht ghníomhach Choiste Comhpháirtíochta an CFI, lean an eagraíocht lena ngealltanas ar chlár nuachóirithe na hearnála poiblí.

Cúram Custaiméirí

Tá an CFI tiománta le seirbhís ghairmiúil, éifeachtach agus dhea-mhúinte a chur ar fáil dá gcuistaiméirí de réir Chairt Chustaiméirí an CFI agus Phrionsabail Seirbhíse Ardchaighdeáin do Chustaiméirí atá ceadaithe ag an Rialtas. Tá cóip de Ráiteas Cuistaiméara an CFI le fáil ar: www.wdc.ie

Cuirtear suíomh gréasáin an CFI suas chun dáta go rialta agus i 2008, tugadh an t-eolas is deireanaí dá chuistaiméirí trí phreasráitis, foilseacháin, aighneachtaí agus fograí earcaíochta ar: www.wdc.ie Níor tuairiscíodh ná níor déanadh taifeadadh ar aon ghéaráin ó chuistaiméirí i 2008.

Bainistíocht Airgeadais

Cuireann Córais Bainistíochta Airgeadais an CFI ar chumas an Choimisiúin próiseás tuairiscithe airgeadais agus búiséadaithe a chur i bhfeidhm chomh maith le dea-chleachtas a úsáid faoin gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit.

Na hAchtanna um Shaoráil Fáisnéise, 1997 & 2003

Bhí ceithre iarratas le haghaidh eolais faoi téarmaí na hAchtanna um Shaoráil Fáisnéise, 1997 & 2003.

Na hAchtanna um Chosaint Sonraí 1988 & 2003

Ní raibh aon iarratas ag an CFI faoin Acht um Chosaint Sonraí in 2008.

Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

Faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla(2003), tá an CFI ag glacadh leis an *Scéim Teanga CFI 2007-2010*. Tá an scéim seo foilsithe i mBéarla agus i nGaeilge agus tá sé le fáil ar: www.wdc.ie

Tuarascáil an Chathaoirlaigh ar Chomhlíonadh CFI ar Chód Cleachtais um Rialachais Comhlachtaí Stáit sa bhliain 2008

1. Cód Iompar Ghnó do Stiúrthóirí agus d'Fhostaithe an CFI

Shínigh agus chloígh gach páirtí ábhartha leis an gcód iompar ghnó do stiúrthóirí agus d'fhostaithe sa bhliain 2008.

2. Aidhm Iniúchta Inmheánaigh

Dearbhaím gur chloígh an CFI le nósanna imeachtaí oiriúnacha le haghaidh iniúchta inmheánaigh, mar atá leagtha amach sa Chód Cleachtais sa bhliain 2008. Rinneadh an obair seo a leanas maidir le hiniúchadh inmheánach:

(i) **Iniúchadh Inmheánach:** Chríochnaigh an tIniúcháir Inmheánach Clár Oibre d'Iniúchadh Inmheánach sa bhliain 2008.

(ii) **Coiste Iniúcháireachta an CFI:** Bhuaill an Coiste Iniúchta le chéile ceithre uaire le linn na bliana 2008 agus thug siad tuairisc ar a ngníomhaireacht do CFI.

(iii) **Iniúchtaí CFI:** Rinneadh iniúchadh airgeadais iomlán maidir le ráiteas airgeadais CFI 2008 leis an Ard-Reacaire agus Ard-Iniúcháir (Iniúcháir Seachtracha) sa bhliain 2009.

3. Soláthar

Sa bhliain 2008, chloígh an CFI go hiomlán leis na nósanna imeachta ábhartha mar atá leagtha amach i dTreoirínte Soláthair CFI agus Treoirínte Soláthair an Rialtais.

4. Diúscairt Sóchmháinní agus Fáil ar Shóchmháinní ag Triú Páirtithe

Ní raibh aon diúscairt sóchmháinní thar an táirseach comhaontaithe ag CFI sa bhliain 2008.

5. Treoirínte ar Bhreithmheas agus ar Bhainistíocht Caiteachas Caipitiúla

Níl na treoirínte seo bainteach leis an CFI.

6. Pá do Phríomhfheidhmeannaigh agus d'Fhostaithe Comhlachtaí Stáit

Chloígh an CFI le treoirínte an Rialtais agus le socruithe atá ag An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta maidir le luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh agus fostaíthe sa bhliain 2008.

7. Iocaíocht Táillí na Stiúrthóirí agus Costais

Chloígh an CFI le treoirínte an Rialtais agus le socruithe atá ag An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta maidir le iocaíocht taillí na Stiúrthóirí sa bhliain i 2008. Tugtar sonraí na dtáillí seo agus costais tathagaithe sna cuntais bhliantúla.

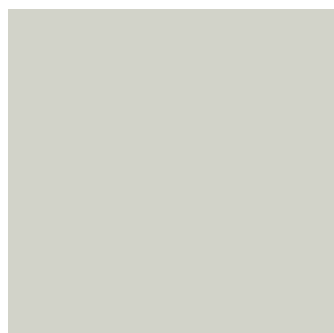
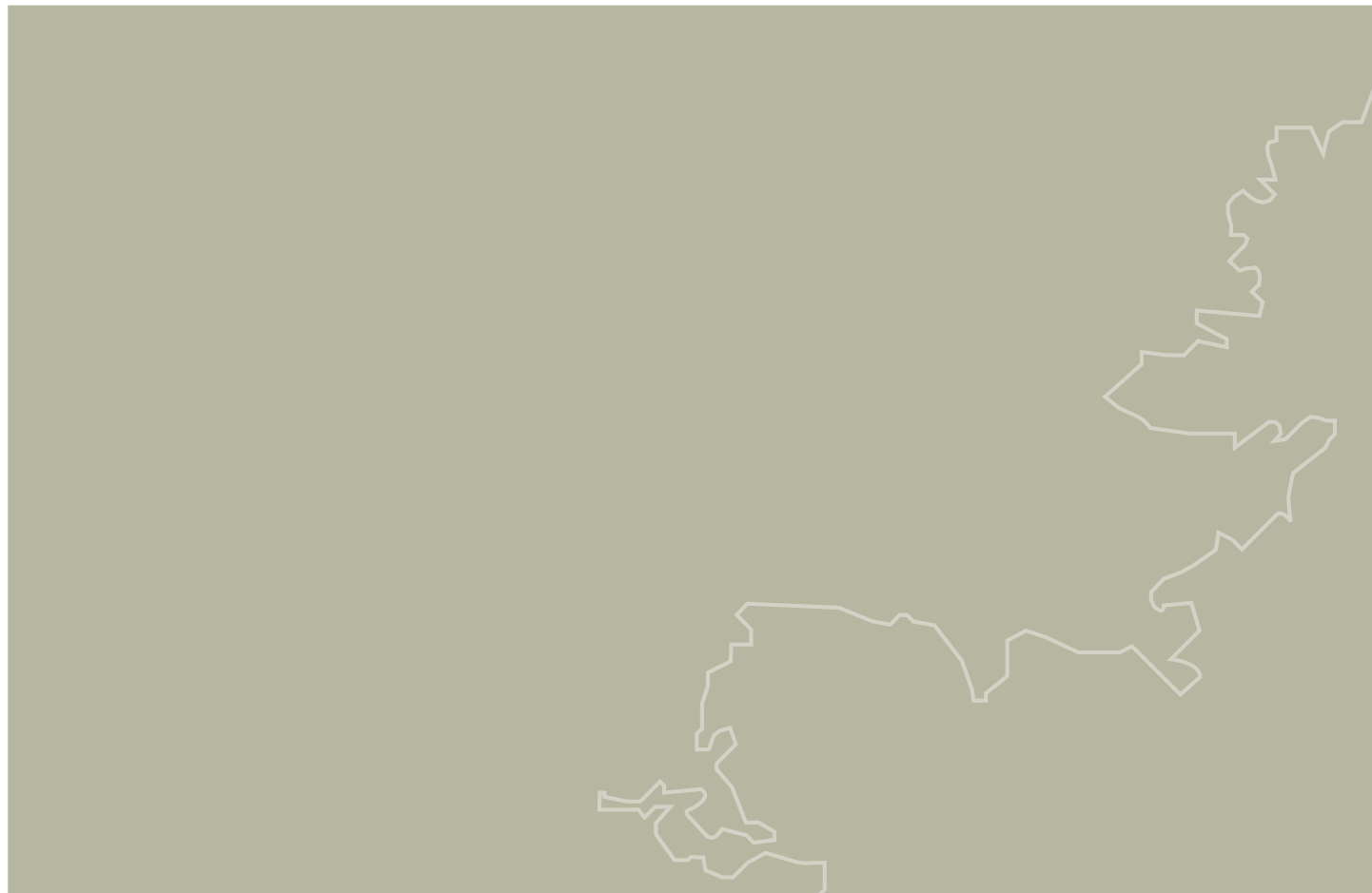
8. Cuireadh isteach Tuarascáil Chathaoirlaigh ar leith don Aire leis an Tuarascáil Bhliantúil 2008.

9. Dearbhaím gur chomhlíon an CFI go hiomlán leis na rialacha cánacha óiriúnacha agus lena ndualgais chánacha sa bhliain 2008 agus nach raibh saincheistanna ar bith tuariscithe.

Sínithe: 

Cathaoirleach CFI

Dáta: 31/3/2009



AGUISÍN I

Baill Choimisiún Forbartha an Iarthair

Cathaoirleach

Michael Farrell

Baile an Mhóta, Co Shligigh

Baill

Seamus Caulfield*

Professor Emeritus

Jim Devenney*

Gníomhaíoch Pobail, Co. Dhún na nGall

Mary Devine O'Callaghan

Bainisteoir na hOifige, Co. Ros Comáin

Pat Gilmore

Tábhairneoir agus Feirmeoir, Co. na Gaillimhe

Mary Hoade

Ball, Comhairle Contae na Gaillimhe

Jackie Maguire*

Bainisteoir an Chontae, Comhairle Contae Liatroma

Martina Minogue

Stiúrthóir, eTeams (Idirnáisiúnta) Teo, Co. An Chláir

Diarmaid Mulcahy*

Fiontraí Gnó agus Gníomhaíoch Pobail, Co. na Gaillimhe

Pádraig Ó Caomhánaigh

Gníomhaíoch Pobail, Co. na Gaillimhe

Helen Rochford-Brennan*

Gníomhaíoch Pobail, Co. Shligigh

Katie Sweeney

Príomhfheidhmeannach, Coiste Gairmoideachais Mhaigh Eo

Mary Bohan**

Ball, Comhairle Contae Liatroma

Billy Grimes**

Léachtóir, Coláiste Turasóireachta na Cealla Beaga,
Co. Dhún na nGall

Greg Jackson**

Ceantálaí, Co. Mhaigh Eo

Des Mahon**

Bainisteoir an Chontae, Comhairle Contae Mhaigh Eo

Ray O'Donoghue**

Comhairle don Iarthar, Co. na Gaillimhe

* Ceaptha le héifeacht ó 1 Feabhra 2008

** Ar scor le héifeacht ó 31 Eanáir 2008

Baill an Choiste Iniúcháireachta

Cathaoirleach

Martina Minogue

Stiúrthóir, eTeams (Idirnáisiúnta) Teo, Co An Chláir

Baill

Ben Bradish

Cuntasóir Cairte, KPMG, Gaillimh

Helen Rochford-Brennan

Gníomhaíoch Pobail, Co Shligigh

Michael Morley

Iar-Runaí/Rialtóir Airgeadais Chomharchumann
Connacht Gold

Ray O'Donoghue

Comhairle don Iarthar, Co na Gaillimhe

AGUISÍN 2

Baill Phainéil Comhairleach an Chiste

Cathaoirleach

Michael Farrell

Baile an Mhótha, Co Shligigh

Baill

John Dillon

Bainisteoir Rannóige Forbartha le haghaidh Ionchais HPSU, Fiontraíocht Éireann

Judy Greene

Potaireacht Judy Greene

Seán Hannick

Stiúrthóir Bainistíochta (SB), Precision Components Cill Alla

Colm MacFhionnlaoich

Stiúrthóir, Measúnú Trachtála, Fiontraíocht Éireann

John MacNamara

Eacnamaí

Martina Minogue*

Stiúrthóir, eTeams (Idirnáisiúnta) Teo

Diarmaid Mulcahy**

Fiontraí Gnó and Gníomhaíoch Pobail

Pádraig Ó Caomhánaigh**

Gníomhaíoch Pobail

Ray O'Donoghue*

Comhairle don Iarthar

Katie Sweeney

Príomhfheidhmeannach, Coiste Gairmoideachais Mhaigh Eo

* Ar scor Márta 2008

** Ceaptha Márta 2008

AGUISÍN 3

Painéil Chomhairliúcháin Eile

Baill Ghrúpa Comhairliúcháin ar Fhuinneamh Adhmaid Réigiúnach

Richard Browne	An Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha
Pearse Buckley	Fuinneamh Inmharthana Éireann
Philip Carr	An Roinn Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia
Peter Cafferkey	An Roinn Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia
Barry Caslin	Teagasc
Michael Ó hÉanaigh	Comhairle Contae Dhún na nGall
Conor Lawlor	Institiúid Theicneolaíochta Shligigh
Dóirín Graham	Forbairt Acmhainní Tuaithe Teo
Christine Hutton	Rural Generation Teo
Peter Keavney	Gníomhaireacht Fuinnimh na Gaillimhe
Steven Meyen	Teagasc
Fiona Ní Mhurchadha	Údarás na Gaeltachta
Frank Conlon	Údarás na Gaeltachta
Joe O'Carroll	Imperative Energy Teo
Hugo McCormick	Imperative Energy Teo
Geraldine O'Sullivan	Cumann Feirmeoirí na hÉireann

Baill Ghrúpa Comhairliúcháin do Thionscal na hearnála ealaíona

William Golden	Ollscoil na hÉireann, Gaillimh
Geraldine Gray	Leitrim Design House
Jim Keogh	Údarás na Gaeltachta
Anton Mannering	Fóram na Meán Digiteach
Nick Miller	Ealaíontóir
David Power	Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI)
Toby Scott	Lárionad Dearadh Nuaíoch, Institiúid Theicneolaíochta, Shligigh
Ray Walsh	Fiontraíocht Éireann

AGUISÍN 4

Infheistíocht i dTionscadail 2008

Tionscadal	Contae	Cineál Infheistíochta	Cur Síos
Heatsolve Teo	Maigh Eo	Cothromas €600,000	Déantóir comhpháirteanna leictreacha teasa.
Meiticheol Teo	Co. na Gaillimhe	Cothromas €100,000	Forbairt bogearraí chumadóir fhuaimrianta fíis-tiomáinte.
Xancom Ltd t/a Lightstorm Networks	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €219,314	Taighde & Forbairt le haghaidh na margaíochta díolacháin gléasanna ciorcaid comhtháite le mairgí idirnáisiúnta laethsheoltóirí agus teileachumarsáide.
Zerusa Teo	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €175,000	Feistí leighis nach bhfuil chomh hionrach chun é a dhéanamh níos sábháilte, níos éasca agus níos sciobtha ar lianna teacht ar an gcóras soithíoch.
Maoiniu Mara Teo	Co. na Gaillimhe	Iasacht €450,000	Comhpháirtíocht phoiblí/phríobháideach chun cur ar chumas táirgeoirí bradáin, a ndearnadh feirmeoireacht orthu, agus speiceas eile a fhorbairt ar phraghas préimhe trí dul ó samhal atá bunaithe ar an táirge go dtí samhal faoi chinnireacht an mhargaidh.
Neutekbio Teo	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €50,000	Comhlacht biteicneolaíochta atá ag tráchtáil measúnachtaí bitheolaíochta agus treallaimh tástála atá úsáideach i míochaine chliniciúil agus diagnóiseach.
FMC Tech Teo	An Clár	Cothromas €300,000	Déanann forbairt agus mairgíocht ar chóras bainistíochta líonra d'áiseanna leictreacha.
Brogan's Bakery Teo	Co. na Gaillimhe	Iasacht €700,000	Bácús á reachtáil ag clann ina bhfuil áiseanna bácáireachta úrscothach ann.
Selc Ireland Teo	Maigh Eo	Cothromas €487,000	Forbraíonn, déanann agus dáileann an comhlacht táirgí rialaithe nuálacha do shoilsiú poiblí.
Crospon Teo	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €500,000	Déanann forbairt ar fheistí leighis íos-ionrach le haghaidh monatóireachta, diagnóise agus teiripe a dhéanamh ar thinnis atá bainteach le hinchríneolaíocht agus gaistreintreolaíocht.

AGUISÍN 4

Infheistíocht i dTionscadail 2008

Tionscadal	Contae	Cineál Infheistíochta	Cur Síos
Cairn International Trade Centre Teo	Maigh Eo	Iasacht €1,000,000	Ag forbairt spáis oibre oifige 30,000 troigh chearnach d'ardchaighdeán agus a ngabhálais agus ag díriú ar thionscadal mórsála nó rannóga comhlachtaí.
Vysera Biomedical Teo	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €400,000	Comhlacht feistí leighis a fhorbraíonn táirgí chun díriú ar an nideog ghastraistéigeach atá ag fás taobh istigh den mairge feistí leighis.
Marvao Medical Devices Teo	Cathair na Gaillimhe	Cothromas €400,000	Comhlacht feistí Leighis a phleanálann sraith táirgí d'othair a dteastaíonn caitéarú fádtéarmach uathu.
Almotech Teo	Co. na Gaillimhe	Cothromas €365,000	Forbraíonn, díolann agus déanann máirgíochta ar júcbhosca ar líne agus déanann forbairt ar tháirgí comhlántacha nuálaíocha dírithe ar mhairge na hÉireann, na Ríochta Aontaithe agus an AE.



COIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR
RÁITIS NEAMHINIÚCHTA AIRGEADAIS 2008



CLÁR ÁBHAR

Comhaltaí Choimisiún Forbartha an Iarthair	47
Ráiteas maidir le Freagrachtaí an Choimisiúin	48
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	49
Ráiteas maidir le Rialú Airgeadais Inmheánach	51
Ráiteas Polasaithe Cuntasaíochta	53
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais	54
Clár Comhardaithe	55
Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	56
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	57

COMHALTAÍ CHOIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR 2008

Cathaoirleach

Michael Farrell

Co. Shligigh

Comhaltaí

Pat Gilmore

Co. na Gaillimhe

Helen Rochford Brennan

Co. Shligigh

Jackie Maguire

Co. Liatroma

Diarmaid Mulcahy

Co. na Gaillimhe

Prof Seamas Caulfield

Baile Átha Cliath 14

Martina Minogue

Co. an Chláir

Cllr Mary Hoade

Co. na Gaillimhe

Mary Devine O'Callaghan

Co. Ros Comáin

Jim Devenney

Co. Dhún na nGall

Dr. Katie Sweeney

Co. Mhaigh Eo

Pádraig Ó Caomhánaigh

Co. na Gaillimhe

Baincéirí

Banc na hÉireann, Bealach an Doirín, Co. Ros Comáin

Iniúcháirí

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste, Teach an Chisteáin, Caisleán Bhaile Átha Cliath,
Baile Átha Cliath 2

RÁITEAS MAIDIR LE FREAGRACHTAÍ AN CHOIMISIÚIN

Ceanglaíonn Alt 22 den Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998, ar an gCoimisiún ráitis airgeadais a ullmhú i cibé foirm a cheadóidh an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta le comhthoiliú an Aire Airgeadais agus iad a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena n-íniúchadh. Agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú ceanglaítear ar an gCoimisiún:

- polasaithe cuntasafóichta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur chun feidhme go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin atá réasúnach agus stuama a dhéanamh;
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais reatha mura bhfuil an bonn sin míchuí;
- aon difríochtaí ábhartha ó chaighdeáin infheidhme chuntasaíochta a nochtadh agus a mhíniú.

Tá an Coimisiún freagrach as leabhair chuntas chuí a choinneáil, a nochtann go réasúnta cruinn aon tráth, staid airgeadais an Choimisiúin agus a ligeann dó a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 22 den Acht. Tá an Coimisiún freagrach freisin as a shócmhainní a shlánchoimeád agus as bearta réasúnacha a ghlacadh d'fhonn cosc a chur le calaois agus le mírialtachtaí eile agus iad a bhrath.

Cathaoirleach:



Michael Farrell

Príomhfheidhmeannach:



Lisa McAllister

REPORT OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL

COIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste le cur i láthair Thithe an Oireachtais

Tá ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008 iniúchta agam faoin Acht um Choimisiún an Iarthair, 1998.

Tá na ráitis airgeadais, a ullmhaíodh faoi na beartais chuntasaíochta arna leagan amach sna ráitis, comhdhéanta den Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta, an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais, Cuntas Ioncaim agus Caiteachais Chiste Infheistíochta an Iarthair, an Ráiteas Gnóthachan agus Caillteanas Aitheanta Iomlán, an Clár Comhardaithe, an Ráiteas ar Shreabhadh Airgid agus na nótaí gaolmhara.

Freagrachtaí an Choimisiúin agus an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste faoi seach

Tá an Coimisiún freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an Achta um Choimisiún an Iarthair, 1998 agus as rialacht na n-idirbheart a chinntiú. Ullmhaíonn an Coimisiún na ráitis airgeadais de réir Cleachtais Chuntasaíochta Chomhaltaí an Choimisiúin leagtha amach sa Ráiteas um Fhreagrachtaí an Choimisiúin.

Is é m'fhreagrachta ná na ráitis airgeadais a iniúchadh de réir cheanglas ábhartha dlí agus rialúcháin agus Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Ríocht Aontaithe agus Éire).

Tuairiscím mo thuairim maidir le cibé an dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart, de réir Cleachtais Chuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn. Tuairiscím freisin cibé, dar liom, an raibh leabhair chuntais chuí coinnithe. Lena chois sin, deirim cibé an dtagann na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntais.

Tuairiscím ar aon chás ábhartha nár feidhmíodh suimeanna airgid chun na gcríoch a bhí beartaithe nó sa chás nach leanann na hidirbhearta do na húdaráis a rialaíonn iad.

Tuairiscím freisin mura bhfuil an fhaisnéis agus na mínithe ar fad faighte agam agus atá riachtanach chun críocha m'iniúchta.

Scrúdaím an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais le féachaint an léirítear ann gur chomhlíon an Coimisiún an Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit agus tuairiscím ar aon chás ábhartha nach ndéanann sé amhlaidh, nó más rud é go bhfuil an ráiteas míthreorach nó nach dtagann sé le faisnéis eile atá ar eolas agam de bharr na ráitis airgeadais a bheith iniúchta agam. Ní cheanglaítear orm a bhreithniú cibé an gclúdaíonn an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais gach priacal agus rialú airgeadais, ná teachtar thuairim maidir le héifeachtacht na nósanna imeachta le priacail agus rialú.

REPORT OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL

Léim faisnéis eile atá sa Tuarascáil Bhliantúil, agus breithním cibé an dtagann sé leis na ráitis airgeadais iniúchta. Breithním na himpleachtaí do mo thuarascáil má thagaim ar an eolas faoi aon rud atá, de réir cosúlachta, ina mhiráiteas nó ina neamhréireacht ábhartha leis na ráitis airgeadais.

An Bunús atá le mo Thuairim ar na Ráitis

I mbun m'fheidhme mar Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste, rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Ríocht Aontaithe agus Éire) arna n-eisiúint ag an mBord um Chleachtais Iniúcháireachta agus trí thagairt a dhéanamh do na nithe ar leith is gá a chur san áireamh I ndáil le cúrsaí bainisteoireachta agus oibriúchadh a ghabhann le comhlachtaí Stáit. Déantar scrúdú mar chid den iniúchadh, ar bhonn tástála, ar fhianaise a bhaineann le suimeanna agus rialtacht na n-idirbheart airgeadais a chuirtear san áireamh sna ráitis airgeadais, agus leis na hidirbhearta a fhoilsítear iontu. Chomh maith leis sin, cuimsíonn an t-iniúchadh measúnacht ar na meastacháin agus ar na breitheanna suntasacha a rinneadh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus measúnacht le féachaint an n-oireann na beartaí chuntasaíochta don bhail atá ar chúrsaí an Choimisiúin, ar feidhmíodh na beartaí sin ar bhealach leanúnach agus ar foilsíodh iad ar bhealach sasúil.

Phleanáil mé agus rinne mé m'iniúchadh sa chaoi is go bhfaighinn an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a mheas mé a bheith riachtanach ionas go mbeadh leordhóthain fianaise agam a d'fhágfadh cinnteacht réasúnach ann go bhfuil na ráitis airgeadais soar ó mhiráiteas ábhartha, cibé acu calaois nó neamhrialtacht eile nó earráid is cúis leis sin. I dteacht ar mo thuairim, rinne mé meastóireacht ar a shásúla is a cuireadh faisnéis I láthair sna ráitis airgeadais san iomlán freisin.

Tuairim

Is é mo thuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart, de réir Cleachtais Chuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn, ar riocht ghnóthaí an Choimisiúin ag 31 Nollaig 2007 agus ar a ioncam agus ar a chaiteachas don bhliain dar críoch sin.

Is é mo thuairim go raibh leabhair chuntais chuí coinnithe ag an gCoimisiún. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais.



Gerard Smyth
Le haghaidh agus thar ceann
an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste
25 Meán Fómhair 2009

RÁITEAS MAIDIR LE RIALÚ AIRGEADAIS INMHEÁNACH 2008

1. Thar ceann bhord Choimisiún Forbartha an Iarthair admhaím an fhreagracht atá orainn a chinntiú go gcothabháiltear agus go n-oibrítear córas éifeachtach de rialú airgeadais inmheánach.
2. Ní féidir leis an gcóras ach ráthaíocht réasúnach, agus ní ráthaíocht iomlán a thabhairt, go slánchoimeádtar sócmhainní, go n-údaraítear idirbhearta agus go dtaifeadtar i gceart iad agus go gcosctar earráidí ábhartha nó mírialtachtaí, nó go mbrathfaí iad i dtréimhse thráthúil.
3. Tá na nósanna imeachta seo a leanas curtha i bhfeidhm ag an mBord d'fhonn rialú airgeadais inmheánach a sholáthar:
 - i. Tá bearta glactha ag an mbord le cinntiú go bhfuil timpeallacht rialaithe chuí i bhfeidhm:
 - trí struchtúr eagraíochtúil atá mínithe go soiléir a bhunú;
- le línte freagrachta sainithe; teorainneacha údaráis; scaradh dualgas agus údarás tarmligthe; trí chóras de nósanna imeachta airgeadais atá doiciméadaithe go soiléir a bhunú;
 - trí mheicníochtaí tuairiscithe don lucht Bainistíochta, don Choiste Iniúcháireachta agus don Chathaoirleach agus don Bhord a bhunú
 - ii. Tá próisis curtha ar bun ag an mBord chun fiontair ghnó a aithint agus a luacháil:
 - trí nádúr, méid agus impleachtaí airgeadais na bhfiontar a bheidh ag an gCoimisiún a aithint
 - trí mheasúnú a dhéanamh ar an dealraitheacht go dtarlódh na fiontair a aithníodh (mionmheasúnú fiontar arna dhéanamh ag iniúcháirí inmheánacha):
 - trí obair go dlúth leis an Rialtas agus áisíneachtaí ábhartha le cinntiú go dtuigtear straitéis an Choimisiúin go soiléir
 - iii. Úsáideann an Coimisiún Córas Bainistíochta Airgeadais inti a chuireann ar a chumas próiseas buiséadaithe cuimsitheach a fheidhmiú, agus a chinntiú go n-aithnítear agus go scrúdaítear agus go dtugtar aghaidh ar aon athraitheas buiséadach go pras. Ullmhaítear tuarascálacha míosúla buiséid agus caiteachais don lucht bainistíochta agus don Roinn.
 - iv. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun déileáil le himpleachtaí airgeadais mórfhiontar gnó. Áirítear orthu seo:
 - ceadú boird do bhuiséid go bliantúil.
 - sraith nósanna imeachta airgeadais oibríochtúla atá sainmhínithe go soiléir;
 - nósanna imeachta infheistíochta atá sainmhínithe go soiléir agus ceadaithe ag an mbord le haghaidh fheidhmiú Chiste Infheistíochta an Iarthair; lena n-áirítear nósanna imeachta iarinfheistíochta.
 - teorainneacha údaráithe sainmhínithe, scaradh dualgas.

RÁITEAS MAIDIR LE RIALÚ AIRGEADAIS INMHEÁNACH 2008. AR LEAN

- v. Sa bhliain 2008 bhí na nósanna imeachta seo a leanas i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht rialaithe airgeadais inmheánach:
- a. Feidhmíocht Iniúcháireachta Inmheánach, a foinsíodh allamuigh agus a oibríodh de réir an phlean oibre iniúcháireachta inmheánach anailís riosca. Rinne an Coiste Iniúcháireachta an plan iniúcháireachta agus an anailís riosca a fhorhhuiniú. Thuairiscigh an Fheidhmíocht Iniúcháireachta Inmheánach chun an Choiste Iniúcháireachta maidir lena hathbhreithniú caiteachais léirigh an tuarascáil seo.
 - b. Is iad na foinsí faisnéise atá ag monatóireacht agus ag athbhreithniú an Bhoird ar éifeachtúlacht an chórais:
 - obair an iniúcháir inmheánaigh;
 - an coiste iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an iniúcháir inmheánaigh);
 - feidhmeannacht an Choimisiúin a bhfuil freagracht orthu as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe airgeadais; - tráchtadh arna dhéanamh ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ina litir bhainistíochta.
4. Athbhreithniú Bliantúil ar Rialú
- Deimhním go ndearna an Bord athbhreithniú ar éifeachtacht na gcóras rialaithe airgeadais inmheánach sa bhliain 2008.

Árna Shíniú ag:



Cathaoirleach

Date:

22 Méan Fómhair 2009

RÁITEAS POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA

1. Bonn Cuntasaíochta

Ullmhaítear na ráitis airgeadais faoi mhodh fabhraithe na cuntasaíochta, seachas mar a leagtar amach thíos, agus de réir phrionsabal na cuntasaíochta a nglactar leo go coitianta faoin choinbhinsiún costais stairiúil. Glactar Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais arna moladh ag na forais chuntasaíochta aitheanta de réir mar a dhéantar oibríoch iad.

2. Deontais Oireachtais

Tugtar cuntais sna Deontais Oireachtais ar bhonn fáiltas airgid.

3. Sócmhainní Seasta

Luaitear Sócmhainní Seasta ag a gcostas stairiúil nó a luacháil lúide dímheas carntha. Cuirtear dímheas de mhuirear ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais ar bhonn dronnlineach, ag na rátaí a leagtar amach thíos, d'fhonn na sócmhainní a dhíscríobh, coigeartaithe le haghaidh luach iarmharach measta, le linn na saolta úsáideacha ionchais.

Daingneáin agus Feistis 15%

Ríomhairí & TÉ 33%

4. Pinsin

Feidhmíonn an Coimisiún scéim pinsean sochair shainithe a mhaoinítear go bliantúil ar bhonn íoc mar a thuillir ó airgead atá ar fáil dó, lena n-áirítear airgead arna sholáthar ag an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta agus ó ranníocaíochtaí a asbhaintear ó thuarastal na foirne. Léiríonn costais na bpinsean na sochair a thuill fostaithe sa tréimhse agus taispeántar iad mar ghlanchoistais ó ranníocaíochtaí pinsean na foirne a íoctar leis an Roinn de réir chomhshocraíochtaí maoinithe an Choimisiúin. Léirítear caillteanas agus gnóchain achtúireacha de dhroim dliteanas scéime sa Mhór-Ráiteas Gnóchan agus Caillteanas Aitheanta agus aithnítear coigeartú comhréireach sa mhéid is inghnóthaithe ón Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta. Léiríonn na dliteanas phinsean an luach láithreach atá ar íocaíochtaí pinsin amach anseo a thuill an fhoireann go dtí seo. Léiríonn maoiniú iarchurtha pinsean an tsócmhainn.

5. Cuntas Caipitil

Léiríonn an Cuntas Caipitil luach an ioncaim gan amúchadh a úsáideadh chun críocha caipitil.

6. Ciste Infheistíochta an Iarthair

Tá an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta tar éis tiomantas a thabhairt do chiste foriomlán €28 milliún faoin PFN 2007 - 2013. Ar an gCoimisiún do cheadú tionscadail, tarraingítear cistí anuas ón Roinn agus eisítear iasachtaí agus infheistíochtaí chuig an bhforas ábhartha.

RÁITEAS

POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA. AR LEAN

7. Ioncam Infheistíochta

Déantar ioncam infheistíochta a thuilltear ar Chiste Infheistíochta an Iarthair a chreidiúnú don Chiste.

Ríomhtar ús ar iasachtaí ar bhonn comhardaithe laghdaithigh agus tugtar chuig an gcuntas loncaim & Caiteachais é thar thréimhse an chomhaontaithe. Ní fhabhraítear ús ar iasachtaí atá i riaráiste agus ní thugtar don chuntas loncaim & Caiteachais é ach amháin nuair a fhaightear é.

Tugtar díbhinní ar infheistíochtaí cothromais chuig an gCuntas loncaim & Caiteachais de réir mar a fhaightear iad.

8. Infheistíochtaí Neamhluaite

Luaitear infheistíochtaí neamhluaite ag an luach cóir (sainmhínítear luach cóir mar an méid a d'fhéadfaí sócmhainn a mhalartú uirthi idir páirtithe eolacha, toilteanacha in idirbheart fad láimhe), bunaithe ar mheasúnaithe bainisteora tar éis próiseas athbhreithnithe a dhéanamh ar gach cuideachta punainne ag úsáid na gcuntas iniúchta is déanaí atá ar fáil agus cuntais bhainistíochta neasacha agus faisnéis ghnó ábhartha eile. Tá na treoirlínte a leanann CFI chun teacht ar luachálacha de réir phrionsabal luachála Chumann Caipitil Fiontair na hEorpa agus na hÉireann. I gcás gur scoir na cúiseanna le haghaidh forálacha i leith dochrú ar luach d'fheidhm a bheith leo, freaschuirtear na forálacha sin. I gcás go.

9. Forálacha le haghaidh Polasaí Caillteanas Iasachtaí

Déantar forálacha saineúla le haghaidh iasachtaí nuair is é breith CFI gur mheath creidmheasacht iasachtaí gur de chineál é go bhfuil amhras tromchúiseach ann an féidir iomlán na hiasachta neamhíochta nó cuid di a ghnóthú. Is ionann méid na forála saineúla agus an méid is gá chun luach carraeireachta na hiasachta a laghdú dá luach inréadaithe glan deiridh tuartha.

10. Gnóchain agus Caillteanais

Aithnítear gnóchain agus caillteanais réadaithe sa Chuntas loncaim agus Caiteachais nuair a réadaítear iad.

CUNTAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 3¹ NOLLAIG 2008

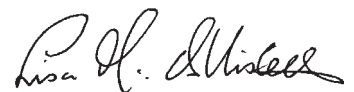
COIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR	NÓTAÍ	2008 €	2008 €	2007 €	2007 €
IONCAM					
Deontas Oireachtais	1	6,507,963		5,836,586	
Ioncam Eile		174,888		16,338	
Aistriú chuig Ciste Infheistíochta an Iarthair	8a	(3,995,362)		(3,406,400)	
Aistriú ó / (chuig) C(h)untas Caipitil	6	17,213		(25,691)	
Glanmhaoiniú larchurtha le haghaidh Pinsean		<u>216,146</u>		<u>176,155</u>	
			2,920,848		2,596,988
CAITEACHAS					
Costais Oibriúcháin	2		<u>2,981,717</u>		<u>2,608,536</u>
Barrachas/(Easnamh) don bhliain			(60,869)		(11,548)
Barrachas/(Easnamh) ag tús na bliana			(6,692)		4,856
Barrachas/(Easnamh) ag deireadh na bliana			<u><u>(67,561)</u></u>		<u><u>(6,692)</u></u>
MÓR-RÁITEAS NA NGNÓCHAN AGUS NA GCAILLTEANAS AITHEANTA			2008 €		2007 €
Barrachas/(Easnamh) don bhliain			<u>(60,869)</u>		<u>(11,548)</u>
Caillteanais/(Gnóchan) Taithí a d'éirigh as dliteanais na scéime			255,000		(115,000)
Athruithe ar thoimhdeanna			–		–
Caillteanas/(Gnóchan) achtúireach ar dhliteanais phinsean			<u>255,000</u>		<u>(115,000)</u>
Coigeartaithe ar mhaoiniú pinsean iarchurtha			(255,000)		115,000
Gnóchan /(Caillteanas) aitheanta iomlán don bhliain			<u><u>(60,869)</u></u>		<u><u>(11,548)</u></u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas polasaithe cuntasáíochta agus na nótaí 1 go 10.

Michael Farrell:
Cathaoirleach



Lisa McAllister:
Príomhfheidhmeannach



CUNTAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS CHISTE INFHEISTÍOCHTA AN IARTHAIR DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH 3¹ NOLLAIG 2008

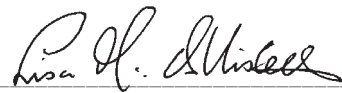
CISTE INFHEISTÍOCHTA AN IARTHAIR	NÓTAÍ	2008 €	2008 €	2007 €	2007 €
IONCAM					
Aistriú ón gCoimisiún		3,995,362		3,406,400	
Ús Tuillte		390,639		365,888	
Ioncam na Scéime Infheistíochta		35,990		183,054	
Táillí Comhshocraíochta		12,870		3,180	
Táillí Bainistíochta		4,601			
			4,439,462		3,958,522
CAITEACHAS			0		0
Foráil le haghaidh tabhairt anuas ar Infheistíochtaí			(6,328,942)		(2,252,173)
Méadú/(Laghdú) ar an gCiste			(1,889,480)		1,706,349
Iarmhéid an chiste ag tús na bliana			18,516,119		16,809,770
Iarmhéid an chiste ag deireadh na bliana			16,626,639		18,516,119

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas polasaithe cuntaíochta agus na nótaí 1 go 10.

Michael Farrell:
Cathaoirleach



Lisa McAllister:
Príomhfheidhmeannach



CLÁR COMHARDAITHE AMHAIL AG 3¹ NOLLAIG 2008

	NÓTAÍ	2008 €	2007 €
SÓCHMHAINNÍ SEASTA			
Sócmhainní Inláimhsithe	4	39,316	56,529
SÓCHMHAINNÍ AIRGEADAIS	5	16,626,639	18,516,119
		<u>16,665,955</u>	<u>18,572,648</u>
SÓCHMHAINNÍ REATHA			
Cuntas Reatha Bainc		166,165	141,213
Réamhíocaíochtaí		<u>8,503</u>	<u>38,160</u>
		174,668	179,373
DLITEANAIS REATHA			
Creidiúnaithe agus Fabhruithe		<u>(242,229)</u>	<u>(186,065)</u>
GLANSÓCHMHAINNÍ REATHA		<u>(67,561)</u>	<u>(6,692)</u>
Sócmhainní Iomlán Lúide Dliteanais Reatha roimh phinsin		16,598,394	18,565,956
Maoiniú Pinsean Iarchurtha		1,500,000	1,000,000
Dlíteanais Phinsean		<u>(1,500,000)</u>	<u>(1,000,000)</u>
Sócmhainní Iomlán Lúide Dlíteanais Reatha		<u><u>16,598,394</u></u>	<u><u>18,565,956</u></u>
ARNA MAOINIÚ AG:			
Ciste Infheistíochta		16,626,639	18,516,119
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais		<u>(67,561)</u>	<u>(6,692)</u>
Cuntas Caipitil	6	39,316	56,529
		<u><u>16,598,394</u></u>	<u><u>18,565,956</u></u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad, an ráiteas polasaithe cuntasíochta agus na nótaí 1 go 10.

Michael Farrell:
Cathaoirleach



Lisa McAllister:
Príomhfheidhmeannach



RÁITEAS FAOI SHREABHADH AIRGID AG 31 NOLLAIG 2008

RÁITEAS FAOI SREABHADH AIRGID AG 31 NOLLAIG 2008

	2008	2007
Barrachas/(Easnamh) don bhliain	(60,869)	(11,548)
Díluacháil	26,051	23,630
Caillteanas ar dhiúscairt sócmhainní	–	290
Aistriú chuig cuntas caipitil	(17,213)	25,691
(Laghdú)/Méadú ar Réamhiocaíochtaí	29,657	(3,033)
Méadú/(Laghdú) ar Chreidiúnaithe & Fabhruithe	56,165	63,306
Insreabhadh airgid tirim ó ghníomhíochtaí oibriúcháin	33,791	98,336
Caipiteal		
Cistí chun sócmhainní seasta a fháil	(8,838)	(49,611)
Glainnsreabhadh Airgid Tirim	24,953	48,725

RÉITEACH GLUAISEACHTAÍ IN IARMHÉIDEANNA AIRGID TIR

	2007	ATHRÚ	2008
Cuntas Reatha Bainc	141,107	25,053	166,160
Mionairgead	106	(101)	5
	141,213	24,952	166,165

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. IONCAM DEONTAIS

	NÓTAÍ	2008 €	2007 €
Deontas Oibríochta*	2,538,962	2,456,155	
Lúide aisíocaíocht leis an Roinn re 2008	(26,361)	(25,969)	2,430,186
Deontas CII		3,995,362	3,406,400
		6,507,963	5,836,586

* Taispeántar an Deontas Oibríochta glan ar ranníocaíochtaí pinsin

2. COSTAIS OIBRÍOCHTA

	NÓTAÍ	2008 €	2007 €
Tuarastail (lena n-áirítear ÁSPC fostóirí)		1,018,785	976,799
Taisteal agus Cothú - Foireann		112,435	101,265
Costais Phinsean	8c	216,146	176,155
Oiliúint & Forbairt		45,361	87,467
Caidreamh Poiblí (lena gcomhshnaidhmtear an feachtas Look West) (a)		74,604	106,040
Táillí Gairmiúla		514,552	243,749
Táillí Gairmiúla - Ciste Infheistíochta an Iarthair		40,087	72,372
Comhaltáí Boird			
Taisteal agus Cothú		23,621	12,195
Táillí		86,451	86,333
Eile		-	3,124
Cruinnithe & Seimineáir	(b)	47,268	4,255
Fochoistí / Painéil Chomhairleoireachta de chuid an Bhoird			
Taisteal agus Cothú		4,650	2,760
Eile		-	2,022
Clódóireacht & Dearadh		83,655	62,937
Costais Oifige		27,079	21,241
Solas agus Teas		5,694	5,147
Deisiúcháin agus Cothabháil		58,120	55,328
Árachas		9,002	13,480
Táille Iniúchóireachta		11,500	11,500
Cuntasaíocht agus Iniúchadh Imheánach		55,623	40,761
Fógraíocht, Margaíocht & Suibscríbhinní (lena n-áirítear an feachtas Look West) (c)		490,417	468,591
Teileachumarsáide		29,337	24,761
Díluacháil		26,051	23,630
Ilnithe		1,279	6,334
Caillteanas ar Dhiúscairtí		-	290
		2,981,717	2,608,536

(a) Tuairiscíodh ardú shuntasach i dtáillí gairmiúla i rith an bhliain. San áireamh sna táillí gairmiúla tá €200,131 de tháillí taighde. Nochtadh an taighde seo ionchuir luachmhar i dtabhairt chun crích an tuarascál Creative West, an tuarcál Relocation Study, an Wood Energy Strategy agus an tuarascál Travel to Work. Chomh maith leis seo, caitheadh €171,886 ar an bhfeachtas LookWest.ie. Tá an feachtas seo dhá mhaoiniú i dteannta le seacht n-údaras áitiúil sa réigiún, agus bhí feachtas náisiúnta il-mheáin thar seacht seachtaine dírithe go láidir ar ghnó mar chuid dó, chomh maith le suíomh idirlín feabhsaithe i LookWest.ie.

(b) Bhí breis Cruinnithe agus Seimineáir dhá n-eagrú go príomha de thoradh an chomhdháil a heagraíodh in Áth Luain ar "Forbairt Chothromúil Réigiúnach-Dúshlán do Pholasáí", ar an 23 Bealtaine 2008.

(c) Díríodh €445,019 san iomlán de chaiteachas fógraíochta agus margaíochta i dtreo an fheachtais LookWest, áirítear anseo clúdach shuntasach ar theilifís, raidió agus sna nuachtáin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

3. ÁITRIBH

Is tionónta é Coimisiún Forbartha an Iarthair i dTeach Dillon, foirgneamh le Comhairle Contae Ros Comáin. Tá comhaontú léasa idir an Chomhairle Contae agus Oifig na nOibreacha Poiblí á thabhairt chun críche faoi láthair. Tuigtear go n-íocfaidh Oifig na nOibreacha Poiblí an cíos thar ceann an Choimisiúin.

4. SÓCHMHAINNÍ SEASTA

	2008 €	2007 €
Costas/Luacháil Ag 1 Eanáir	154,390	146,984
Breiseanna sa Bhliain	8,838	49,611
Diúscairtí	(31)	(42,205)
 Iarmhéid ag 31 Nollaig	 163,197	 154,390
 Díluacháil Charntha	 97,861	 116,146
Muirear don tréimhse	26,051	23,630
Diúscairtí	(31)	(41,915)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	123,881	97,861
 Glanluach Leabhar ag 31 Nollaig	 39,316	 56,529

5A. SÓCHMHAINNÍ AIRGEADAIS

	NOTE	2008 €	2007 €
Infheistíochtaí Cothromais	5b	9,982,166	12,575,389
Iasachtaí	5b	6,494,372	4,711,576
Cistí arna gceangal le haghaidh infheistíochta		57,925	90,454
Iarmhéid ar fáil le haghaidh athinfheistíochta		92,176	1,138,700
		 16,626,639	 18,516,119

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

5B. IASACHTAÍ AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ COTHROMAIS

	2008 €	2007 €
Costas		
Luach Tosaigh ag 1 Eanáir	23,561,691	18,231,689
Breiseáin	5,746,314	6,195,790
Diúscairt / Aisíocaíochtaí	(227,796)	(865,788)
Díscríobh	(828,121)	
Costas Dúnadh ar 31 Nollag	<u>28,252,088</u>	<u>23,561,691</u>
Soláthar in aghaidh laghdú ar luach		
Iarmhéid Tosaigh ag 1 Eanáir	6,274,726	3,995,453
Gluaiseacht i Soláthar	5,500,824	2,279,273
Iarmhéid Dúnadh	<u>11,775,550</u>	<u>6,274,726</u>

I rith 2008, fuair CFI €227,796 as aisíocaíochtaí chaipitil ar iasachta agus páirt-aisíoc ar infheistíocht chothromais amháin. De bharr an corr chun donais a ghlac an eacnamaíocht dhomhanda, bhí droch bhliain ag na hinfeistíochta i bpunann CFI i 2008. Chuaigh trí chomhlacht, ina raibh infheistíocht iomlán de €828,121 ag CFI, faoi leachtú agus déanamh díscríobh orthu. D'ardaíomar ár soláthar in aghaidh drochfhiacha €5,500,824. Cuireadh leis an soláthar seo mar gur léirigh comhlachta ina bhfuil infheistíocht ag CFI go raibh deacracht acu le sreabhadh airgid a shlánú agus nach raibh siad ag forbairt mar a bhí beartaithe. Seod i gcomparáid le 2007 nuair a d'éirigh le CFI scor as dhá infheistíocht chothromais, agus le cois aisíocaíochtaí iasachta sheas fáltais chaipitil iomlán ag €892,888 agus bhí an soláthar in aghaidh droch fhiacha cothrom le €2,279,273.

Luacháil Deiridh ag 31 Nollaig	16,476,538	17,286,965
Cothromas	9,982,166	12,575,389
Iasachtaí	6,494,372	4,711,576
	16,476,538	17,286,965

6. CUNTAS CAIPITIL

	2008 €	2008 €	2007 €	2007 €
Iarmhéid ag 1 Eanáir		56,529		30,838
Aistriú ón gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:				
• Cistí arna leithroinnt chun Sócmhainní Seasta a Fháil	8,838		49,611	
• Caillteanas ar Dhiúscairtí	–		(290)	
• Méid amúchta de réir díluachála sócmhainne	(26,051)		(23,630)	
		(17,213)		25,691
		<u>39,316</u>		<u>56,529</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

7. CEANGALTAIS AMACH ANSEO

	2008	2007
Ceanglais Tosaigh	5,980,000	4,100,000
Formheasta	3,906,018	9,035,934
Dícheanglais	–	(960,144)
Eisíocaíochtaí	(5,746,314)	(6,195,790)
Ceanglais Deiridh	<u>4,139,704</u>	<u>5,980,000</u>

8. COSTAIS PHINSEAN

a) Scéim Pinsean

Tá scéim aoisliúntais shochair shainithe i bhfeidhm ar son fhoireann oibre CFI. Maoinítear sochair ar bhonn “íoc-mar-a-úsáidtear” agus níl aon sóchmhainní ann i leith dliteanas fabhráithe pinsin fhoirne CFI. Tá na torthaí atá leagtha amach thíos bunaithe ar luacháil achtúireach ar na dliteanais i leith foirne CFI ar an 31 Nollaig 2008. Rinne achtúire cáilithe neamhspleách an luacháil seo chun críche an chaighdeáin chuntasaíochta, **Caighdeán Uimh. 17 um Thuairisciú Airgeadais - Sochair Scoir** (FRS 17).

Cuireadh an t-eolas ar phinsin i láthair de réir na riachtanas nochta nua ó 2008 ar aghaidh de bhun leasaithe do FRS 17 le díolúine an bunús mortlaíochta a ghlacann le feabhsúcháin in ionchas saoil thar am. Cuirfear seo san aireamh le nóta 2009.

	At 31/12/08	At 31/12/07	At 31/12/06
Ráta Lascaine	5.50%	5.50%	5.50%
Ráta an Ardaithe Thuarastail Ionchais	4.00%	4.00%	4.00%
Ráta ardaithe san íocaíocht pinsean	4.00%	4.00%	4.00%
Boilsciú	2.00%	2.00%	2.00%

b) Glanmhaoiniú larchurtha le haghaidh Pinsean sa bhliain

	2008 €	2007 €
Maoiniú inghnóthaithe i leith chostas pinsean na bliana reatha	216,146	176,155
Deontas Stáit arna fheidhmiú chun pinsinéirí a íoc	–	–
	<u>216,146</u>	<u>176,155</u>

c) Anailís ar mhuirear caiteachais iomlán na gcostas pinsean

	2008 €	2007 €
Costais Seirbhíse Reatha	190,000	165,000
Ús ar Dhliteanais na Scéime Pinsean	55,000	50,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(28,854)	(38,845)
Costas Oibríochta Iomlán	<u>216,146</u>	<u>176,155</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

e) Gluaiseacht sa Ghlandlíteanas Pinsean le linn na bliana airgeadais

	2008	2007
	€	€
Glandlíteanas Scéime Pinsean ag 1 Eanáir	1,000,000	900,000
Costas seirbhíse reatha	190,000	165,000
Costas úis	55,000	50,000
Caillteanas/(gnóchan) achtúireach	255,000	(115,000)
Sochair arna n-íoc sa bhliain	–	–
Glandlíteanais Pinsean ag 31 Nollaig	1,500,000	1,000,000

f) Stair thaithí ghnóchan agus chaillteanas

	2008	2007
	€	€
Taithí chaillteanas/(ghnóchan) ar dhlíteanais scéime		
Méid	255,000	(115,000)
Céatadán de luach reatha dhlíteanais na scéime	17%	(11%)

Méid iomlán aitheanta i Ráiteas na gcaillteanas agus na ngnóchan aitheanta

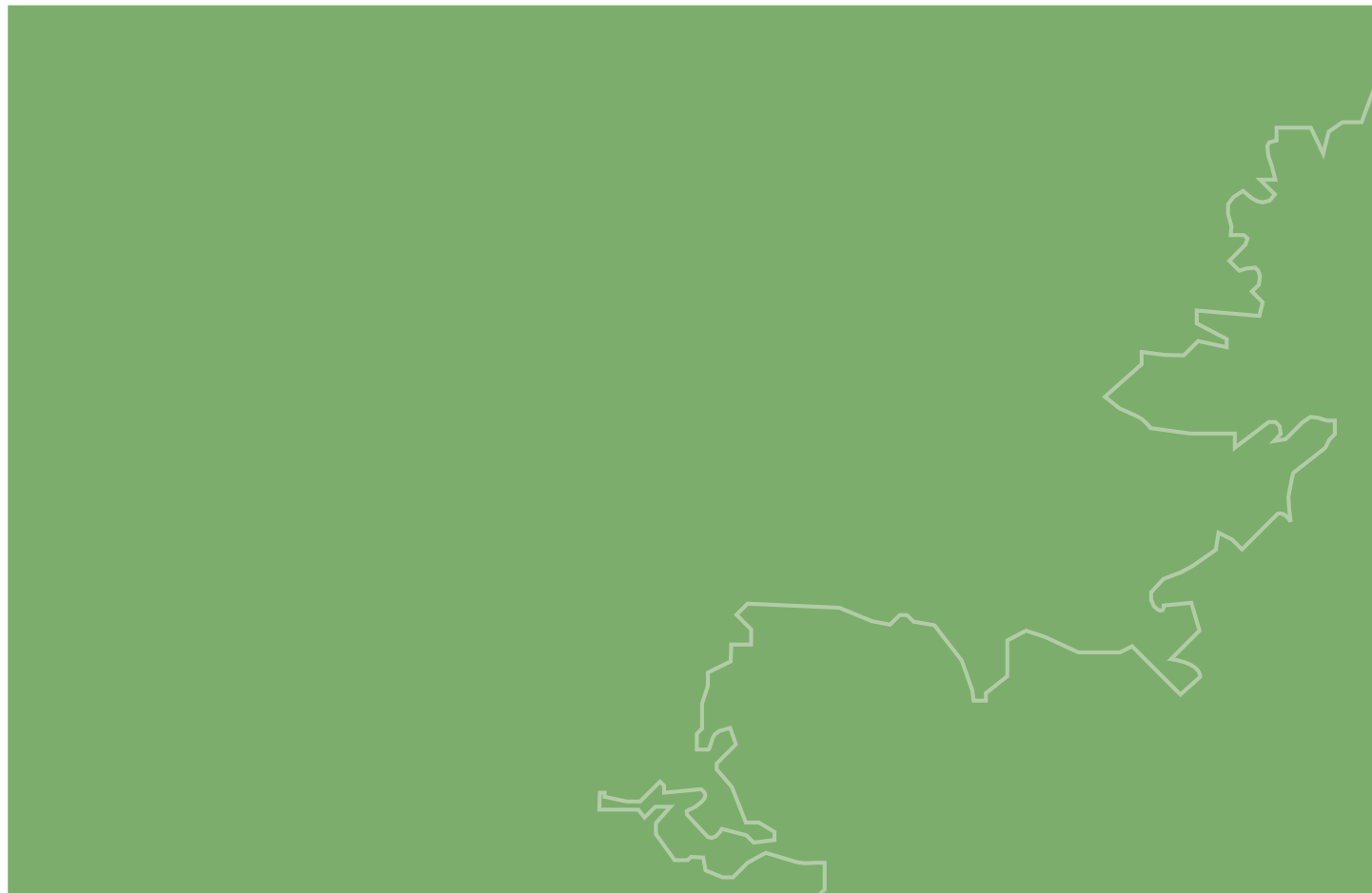
Léiríonn maoiniú iarchurtha pinsean an tsócmhainn chomhfhreagrach a ghnóthófar i dtréimhsí amach anseo	255,000	(115,000)
Céatadán de luach reatha de dhlíteanais na scéime	17%	(11%)

9. LEASANNA CHOMHALTAÍ AN CHOIMISIÚN

Ghlac an Coimisiún nósanna imeachta de réir an Chóid Chleachtais le haghaidh Rialachais Chomhlachtaí Stáit i ndáil le nochtadh leasanna ag comhaltaí an Choimisiúin, agus cloíodh leis na nósanna imeachta seo sa bhliain.

10. BOARD APPROVAL

Rinne Bord Choimisiún Forbartha an Iarthair na Ráitis Airgeadais seo a fhorpheas ar 22/09/2009



ABBREVIATIONS



GIORRÚCHÁIN

ARC	Bóthar Chonair an Atlantaigh
CRF	Coimisiún um Rialáil Fuinnimh
CTE	Cumhacht Is Teas In Éineacht
POS	An Phríomh-Oifig Staidrimh
RCFAN	An Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha
RGPTG	An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta
RGST	An Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh
FAP	Painéal Comhairleach an Chiste
CL	Coibhéis Lánaimseartha
OBL	Ollbheis Luacha
JOC	Comhchoiste san Oireachtais
TFC	Teicneolaíocht Fáisnéise agus Cumarsáide
PFN	Plean Forbartha Náisiúnta
NIRSA	Institiúid Náisiúnta um Anailís Réigiúnach agus Spásúil
SSN	Stráitéis Spáis Náisiúnta
SMEs	Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide
CFI	Coimisiún Forbartha an Iarthair
WDTP	Clár Turasóireachta Forbartha an Iarthair
WIF	Ciste Infheistíochta an Iarthair
WRC	Bealach Iarnróid an Iarthair



Western Development Commission
Dillon House, Ballaghaderreen,
Co. Roscommon, Ireland.

Tel: +353 (0) 94 9861441
Fax: +353 (0) 94 98671443
Email: info@wdc.ie

Websites: www.wdc.ie www.LookWest.ie